

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: Mezinárodní obchod

Obchod Francie s bývalými koloniemi
(bakalářská práce)

Autorka: Mariia Iamshchikova

Vedoucí práce: Ing. Ilya Bolotov, MBA, Ph.D

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a vyznačila všechny citace z pramenů.

V Praze dne 27.4.2018

.....
Mariia Iamshchikova

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla úpřímně poděkovat Ing. Ilyovi Bolotovovi, MBA, Ph.D., vedoucí bakalářské práce, za projevenou trpělivost, poskytnutý čas a cenné rady, které mi poskytl v průběhu zpracování této práce.

Obsah

Úvod.....	1
1 Dějiny a aktuální stav bývalých francouzských kolonií	3
1.1 Francouzská koloniální říše a dekolonizace.....	3
1.2 Ekonomický přehled bývalých francouzských kolonií	9
1.2.1 Ekonomický přehled bývalých afrických kolonií	9
1.2.2 Ekonomický přehled bývalých asijských kolonií	24
2 Postavení bývalých kolonií v zahraničním obchodě Francie.....	35
2.1 Zahraniční obchod Francie.....	35
2.2 Francie a její bývalé africké kolonie	40
2.2.1 Zahraniční obchod Francie s jejími bývalými africkými koloniemi.....	41
2.2.2 Francouzské přímé zahraniční investice do jejích bývalých afrických kolonií	46
3 Obchodní vztahy Francie s Alžírskem.....	49
3.1 Obchod Francie a Alžírsko.....	49
3.2 Perspektiva vztahů Francie a Alžírsko	53
Závěr	55
Použitá literatura	57
Knížní zdroje.....	57
Elektronické zdroje	57
Seznam obrázků, grafů a tabulek	64
Seznam obrázků	64
Seznam grafů	64
Seznam tabulek	66

Seznam použitých zkratek

ASEAN	Association of South East Asian Nations (Sdružení národů jihovýchodní Asie)
COMEFA	Le comité économique franco-algérien (Francouzsko-alžírský hospodářský výbor)
HDP	Hrubý domácí produkt
Mil.	Milión
Mld.	Miliarda
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
PZI	Přímé zahraniční investice
VB	Velká Británie

Úvod

Od pozdního středověku je Francie velmocí a jedním z nejmocnějších států v Evropě. Má velmi bohatou a zajímavou historii. Od roku 1534 do roku 1961 byla Francie také velkou koloniální mocností. Měla významné podíly v Severní a Jižní Americe, Africe, na Středním východě, v jihovýchodní Asii a Oceánii. V současné době je Francie vysoce rozvinutá země, jaderná a vesmírná velmoc. Podle celkového objemu ekonomiky se země řadí na druhé místo v Evropské unii (po Německu) a stabilně vstupuje do první světové desítky. (World Bank, 2018j). V roce 2016 byla Francie uznána jako 6. nejvíce ekonomicky rozvinutá země na světě po Spojených státech, Číně, Japonsku, Německu a Velké Británii. (World Economic Forum, 2017).

Ve své práci se budu především zabývat provedením detailního rozboru obchodu Francie s jejími bývalými koloniemi z hlediska komoditní struktury. Hlavní důraz budu klást na obchodní vztahy Francie a Alžírsko, protože Alžírsko bylo největší africkou kolonií Francie a v současné době má jednu z největších ekonomik na africkém kontinentu. Navíc je jednou z francouzských kolonií, která neustále bojovala za nezávislost. Proto v letech 1954–1962 proběhla na území Alžírsko velká válka za nezávislost, která je nejdůležitější a tragickou událostí 20. století, která mezinárodní vztahy Alžírsko a Francie negativně poznamenala. Na základě nabytých znalostí se budu v rámci své bakalářské práce snažit najít odpověď na následující otázku: Jaké ekonomické a obchodní vztahy má v současné době Francie se svými bývalými koloniemi?

Práce je rozdělena do tří hlavních kapitol. První kapitola, která je pojmenována *Dějiny a aktuální stav bývalých francouzských kolonií* popisuje období Francouzské koloniální říše a dekolonizace. Bude mě především zajímat, jak Francie ovlivnila tyto země, jak ovlivnila jejich kulturu a ekonomiku. Dále se zaměřím na provedení analýzy současného stavu ekonomik takových velkých bývalých afrických kolonií jako jsou Alžírsko, Tunisko, Maroko a Čad, a navíc mě bude zajímat ekonomická situace bývalých francouzských kolonií na poloostrově Indočíny, mezi něž patří Vietnam, Laos a Kambodža. Budu klást důraz hlavně na jejich HDP, zahraniční obchod, přímé zahraniční investice a surovinové zdroje. Kromě toho prostuduji výhledy do budoucna těchto států a rovněž i jejich problematiku. V druhé kapitole nesoucí název *Postavení bývalých kolonií v zahraničním obchodě Francie* provedu rozbor zahraničního obchodu Francie ve světě obecně a pak se zaměřím na její obchod s bývalými africkými koloniemi. Hlavní část mé práce je obsažena ve třetí kapitole, která se jmenuje *Obchodní*

vztahy Francie a Alžírsko. Budu analyzovat konkrétní případ ekonomických a obchodních vztahů těchto dvou států pomocí různých makroekonomických údajů (vývoz z Francie do Alžírsko a dovoz do Francie z Alžírsko v letech 2015–2017 a jejich komoditní struktura). Mimo jiné prostuduji perspektivy jejich vztahů do budoucna.

Při zpracování této práce jsem využívala především internetových zdrojů, jedná se hlavně o webové stránky francouzských ministerstev, statistického úřadu a centrální banky, a elektronických informačních zdrojů VŠE, jako například ProQuest Central a JSTOR.

1 Dějiny a aktuální stav bývalých francouzských kolonií

První kapitola je rozdělena na dvě podkapitoly. Podkapitola *“Francouzská koloniální říše a dekolonizace”* bude venována dějinám o francouzské kolonizaci různých zemí po celém světě v 17.–20. stoletích a jejich následné dekolonizace. Ve druhé podkapitolě *“Ekonomický přehled bývalých francouzských kolonií”* provedu detailní analýzu ekonomiky čtyř afrických států (Alžírsko, Tunisko, Maroko a Čad) a tři asijských zemí (Vietnam, Laos, Kambodža). Analýza každého státu bude mít následnou strukturu: hrubý domácí produkt, zahraniční obchod a přímé zahraniční investice.

1.1 Francouzská koloniální říše a dekolonizace

Historie francouzského kolonialismu zahrnuje dvě říše. První koloniální říše, která začala v době Velkých zeměpisných objevů, vznikla v 17. až 18. století a byla téměř úplně zničena během druhé Stoleté války s Anglií (1689–1815). Na svých troskách se v roce 1830 začala formovat druhá koloniální říše. Po dosažení vrcholu své síly ve dvacátých letech minulého století byla v roce 1946 přeměněna na Francouzskou unii a v roce 1958 na francouzskou komunitu a rozpadla se v procesu dekolonizace. (Pluchon, 1991), (Cherkasov, 1983)

Francie přistoupila ke koloniální expanzi mnohem později než Španělsko a Portugalsko. Podle názoru autora Cherkasova samotná geografie Francie byla předurčena k provádění aktivní námořní politiky a koloniální expanze. Nicméně v tomto ohledu Francie zaostávala za Portugalskem a Španělskem. Hlavním důvodem této situace byly neustálé dlouhé války na kontinentu, ve kterých se Francie účastnila v 14. a 15. století. Avšak úspěchy těchto dvou zemí jižní Evropy postrčily Francii k následnému dobývání. Kontinentální a mořská síla Španělska dosáhla svého vrcholu v první polovině 16. století. *“Byl to čas, kdy Vasco Núñez de Balboa vztyčil vlajku Kastilie na březích Darien, Cortez v Mexiku, Pizarro v Peru; to byla doba, kdy vliv Španělska vládl v Evropě.”* (Cherkasov, 1983).

V roce 1515 francouzský trůn zdědil talentovaný a ambiciózní František I. Viděl, jak bohatým se stal Pyrenejský poloostrov, a proto začal projevovat rostoucí zájem o koloniální akvizice. Ze všech důvodů, geografických, ekonomických a politických, se Francie nemohla držet dál od boje za vlastnictví nových území. Hned za portugalskými a španělskými námořníky a dobyvateli, nový monarcha poslal francouzské lodě do Atlantského oceánu. Tímto způsobem se v roce 1534 usmálo na Francii štěstí a Jacques Cartier vystoupil na břeh dnešní Kanady.

Toto území se stalo francouzským a neslo jméno "Nová Francie". (Pluchon, 1991), (Cherkasov, 1983), (Singer, 2004)

Po smrti Františka I. byly učiněny pokusy o založení francouzských osad na Madagaskaru, v Indii a Americe. Nicméně tyto pokusy nebyly příliš úspěšné, protože v té době se ve Francii konala náboženská válka. První velké zámořské osídlení Francie se objevilo teprve v roce 1608 u ústí Řeky svatého Vavřince. Tato osada byla pojmenována Québec. (Singer, 2004)

Od roku 1630 byly ke koloniím Francie připojeny Guadeloupe, Martinik, Guyana, Antily a Saint-Domingue (Haiti). V sedmdesátých letech 17. století byly francouzským koloniím dány ministerstvem floty a každá z nich byla vedena gubernátory nebo generálporučíky. Takže byla stanovena přímá forma koloniálního řízení. Kolonie se takto změnily v druh zámořských provincií Francie. Kromě toho během tohoto období Francie začala aktivně kolonizovat území Afriky. Tam například posilovala své postavení na pobřeží Senegalu. Mimo jiné učinila pokus získat ostrovy v Indickém oceánu (především Madagaskar) a v roce 1712 Francie obsadila ostrovy Bourbon a Mauricius, opuštěné Holanďany. Avšak nejžádanějším cílem v této oblasti byla samozřejmě Indie. (Cherkasov, 1983), (Pluchon, 1991), (Singer, 2004)

Mezi lety 1689 a 1815 bylo Francouzsko-britské soupeření charakteristické známými válkami. V první řadě spolu mocnosti soupeřily o kontrolu nad severoamerickým kontinentem. Obě říše projevíly velký zájem o Severní Ameriku, protože rostoucí ekonomika, založená na práci afrických obyvatel, se začala rychle rozvíjet. Avšak v roce 1740 měla Anglie na území Ameriky již čtyřicet kolonií a nemohla připustit růst francouzského vlivu na tomto kontinentu. Proto ozbrojené střety mezi těmito dvěma mocnostmi v soupeřících koalicích probíhaly jak v Evropě, tak v koloniích, a to jak na zemi, tak na moři. (Cherkasov, 1983), (Pluchon, 1991), (Singer, 2004)

V roce 1756 začala Sedmiletá válka. Tato válka byla jedním z největších konfliktů v moderní době. Této války se zúčastnily všechny velké evropské velmoci, stejně jako většina středních a malých států Evropy, a dokonce i některé indické kmeny. Válka je považována za koloniální, protože se v ní srážely zájmy Francie, Velké Británie, Španělska a Portugalska. Soupeření mezi Francií a Anglií v Severní Americe vedlo k hraničním střetům mezi kolonisty obou říší. V důsledku toho v roce 1756 Británie oficiálně vyhlásila válku proti Francii. Teprve v únoru 1763 byla podepsána Pařížská mírová smlouva, podle které Francie ztratila

Kanadu, východní Louisianu, některé ostrovy Karibského moře, stejně jako většinu svých kolonií v Indii. (Cherkasov, 1983), (Pluchon, 1991), (Singer, 2004)

Ale vojenské konflikty mezi Francií a Británií se tímto úplně nezastavily. Například Francie působila jako spojenec Američanů ve válce za nezávislost Spojených států a v roce 1793 začala série francouzských revolučních válek. Prodej Louisiany v roce 1803, haitská revoluce v roce 1804, zabavení Francouzské Guyany Portugalskem, porážka v Rusku v roce 1812 a následný propad Napoleonské říše zbavil Francii veškerého koloniálního majetku, který byl rozdělen mezi Anglii, Portugalsko a Španělsko. Toto období je považováno za konec první francouzské koloniální říše. (Cherkasov, 1983), (Pluchon, 1991), (Singer, 2004)

Po ztrátě amerických kolonií a vytlačení z Indie se Francie odměnila dobytím rozsáhlých území v Africe a ovládnutím Indočíny (Vietnam, Kambodža, Laos). V roce 1830 Francie začala budovat druhou koloniální říši. Jejím cílem byla Severní Afrika a především Alžírsko. Avšak Francii trvalo zhruba 20 let, než je zcela dobyla, protože narazila na zuřivý odpor místního obyvatelstva. V padesátých a šedesátých letech 19. století se Francie vydala na cestu do Indočíny, ovládla Khmerem (Kambodžu), rozšířila svůj majetek v Senegalu, dobyla Mauritánii a usadila se na ostrovech Tichého oceánu (Markézy, Tahiti). (Cherkasov, 1983), (Singer, 2004)

V roce 1881 francouzská armáda vpadla do Tuniska. Proniknuvše hlouběji do Afriky, Francie pod svou správu přidala centrální oblasti, ležící v povodí řek Konga a Nigeru a dovedla svou cestu k pramenům Nilu. Kromě toho v roce 1895 francouzští imperialisté ovládli ostrov Madagaskar, který byl v roce 1896 prohlášen za kolonii. Nakonec s použitím síly, podvodu nebo podplácení byla v Africe vytvořena nadprůměrně velká francouzská koloniální říše: Senegal, Guinea, Súdán, Mauretánie, Niger a další území v západní Africe; Francouzské Kongo, Čad, Gabon v Rovníkové Africe; Alžírsko, Tunisko a Maroko v severní Africe. (Cherkasov, 1983)

V roce 1914 byla francouzská koloniální říše podle rozlohy menší pouze než anglická říše: její území činilo 10,6 tisíc kilometrů čtverečních a počet obyvatelstva byl více než 55 mil.. Po vítězství v první světové válce Francie získala mandát k řízení bývalých německých kolonií Kamerun a Togo (podle Versailleské smlouvy v roce 1919) a navíc Sýrie a Libanonu (podle Sèvreské smlouvy z roku 1920), které byly předtím pod vládou Turecka. (Cherkasov, 1983), (Singer, 2004)

Avšak již ve dvacátých a třicátých letech minulého století vzniklo národní hnutí v řadě francouzských koloniálních zemích, především v zemích Středomoří a v Indočíně. Kromě toho porážka Francie Německem v roce 1940 vedla k výraznému poklesu autority v koloniích. Za těchto podmínek se vedení "Svobodné Francie" v čele s Charlesem de Gaullem, rozhodlo zavést flexibilnější kurz směrem k zámořským územím. Na podzim roku 1941 Francie slíbila, že po válce udělí nezávislost Sýrii a Libanonu. Ale v listopadu roku 1943 Libanon a v lednu 1944 Sýrie bez čekání na konec války oznámily zrušení francouzského mandátu. První poválečná ústava, která byla přijata v říjnu 1946, vyhlásila vytvoření spravedlivých komunitních metropolí a jejich zámořských území – Francouzská unie; zahrnovala zámořské departmenty (Alžírsko, Guadeloupe, Martinik, Francouzská Guyana, Réunion), zámořská území (Francouzská Západní a Rovníková Afrika, Francouzské Somálsko, Madagaskar, téměř všechno vlastnictví v Pacifiku, pět měst v Indii, na ostrovech Saint-Pierre a Miquelon); připojené země (Maroko, Tunisko, Indočína) a poručnická území (Togo, Kamerun, Nové Hebridy). (Cherkasov, 1983), (Meyer, 1991), (Singer, 2004)

Reforma nemohla zastavit rozpad koloniální říše. V srpnu 1945 Vietnam a v říjnu 1945 Laos oznámily ukončení francouzské vlády. V únoru byla 1946 Francie nucena vrátit Číně Kuang- Čou-Wan, v dubnu 1946 uznat nezávislost Sýrie a v prosinci 1946 Libanonu. Její snaha získat moc v Indočíně během krvavé Indočínské války (1946–1954) skončila úplným neúspěchem a v létě roku 1954 na konferenci v Ženevě musela uznat politickou nezávislost Kambodži, Laosu a Vietnamu. Navíc na počátku padesátých let Francie ztratila své indické koloniální državy. (Cherkasov, 1983), (Singer, 2004)

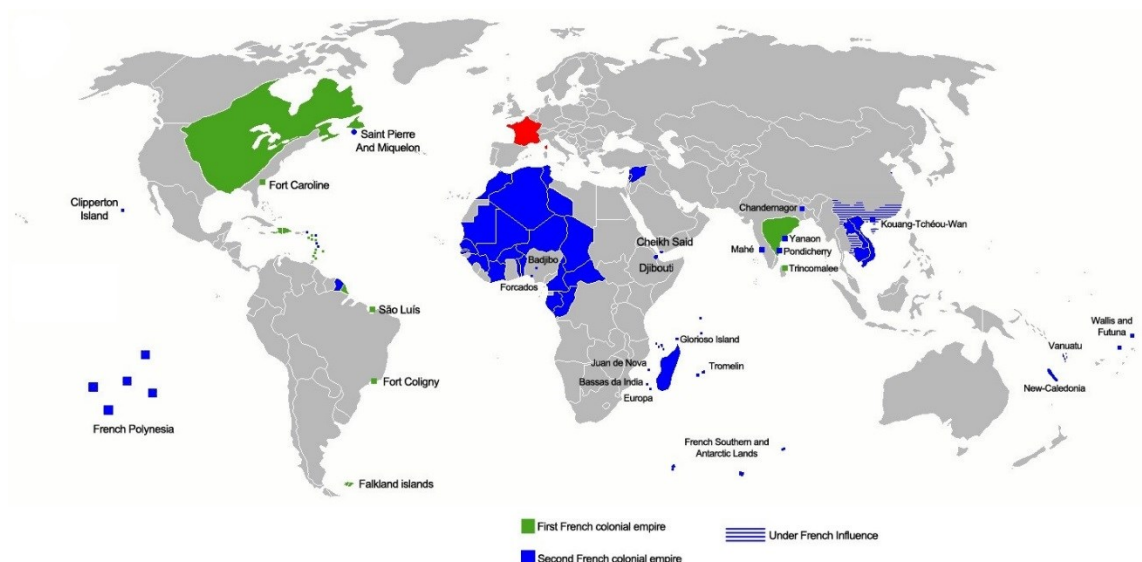
Alžírsko mělo pro kapitalistickou Francii zásadní politický, ekonomický a vojensko- strategický význam. Bylo největším francouzským koloniálním trhem. Jeho podíl v roce 1953 představoval 37 % francouzského vývozu a 27 % dovozu. Zvláštní hodnotu pro celé hospodářství Francie měla ropa a plyn objevené v 50. letech v Sahaře. (Smith, 1975)

Avšak v roce 1954 vypukla válka za nezávislost v Alžírsku. Válka trvala až do roku 1962 a stala se jednou z nejkrutějších antikoloniálních válek. Tato válka byla charakterizována partyzánskými akcemi a operacemi proti partyzánům, městským terorismem, bojem různých alžírských skupin nejen s francouzskými silami, ale i navzájem. Obě strany se dopustily masakrů. Během potlačení vzpoury zemřelo kolem 20 tisíc Alžířanů. (Barclay, 2017), (Mortimer, 1970)

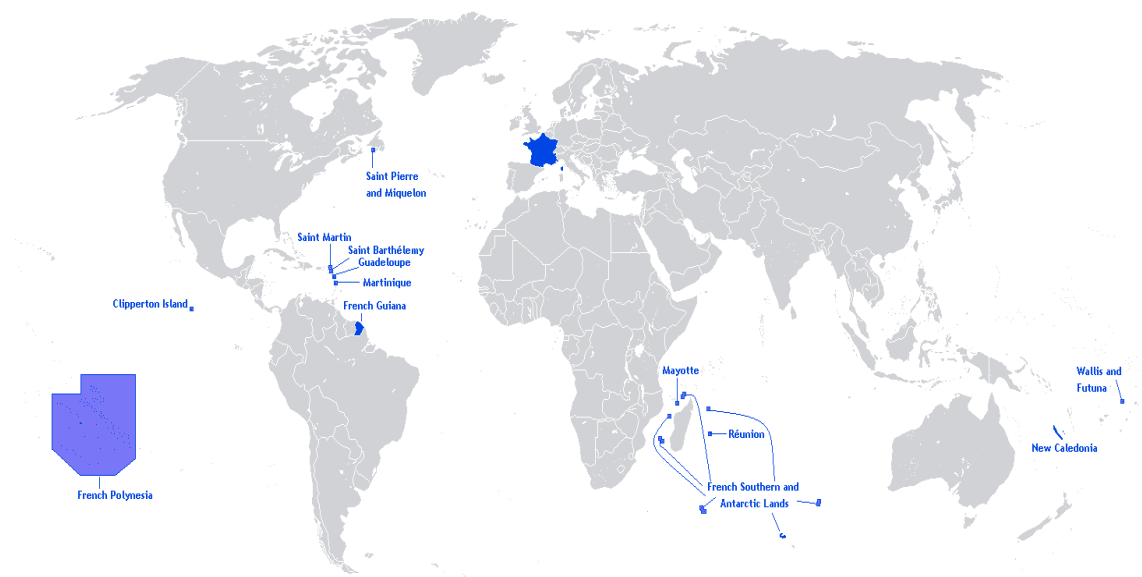
V březnu 1956 získaly nezávislost bývalé francouzské koloniální državy Maroko a Tunisko, které hraničí s Alžírskem. Prolongovaná válka v Alžírsku vedla k vnitřní politické krizi ve Francii. V září 1959 přednesl předseda francouzské vlády projev, ve kterém poprvé uznal právo Alžírsku na sebeurčení. Oznámil svůj úmysl vytvořit v Alžírsku muslimskou vládu, což způsobilo nespokojenost francouzských kolonistů a armády v Alžírsku. Avšak 8. ledna 1961 Charles de Gaulle uspořádal mezi francouzskými lidmi referendum, ve kterém většina obyvatel upřednostňovalo poskytnutí nezávislosti Alžírsku. V důsledku toho byla 4. července 1962 byla vyhlášena nezávislost Alžírsku. (Goncharov, 2014), (Mortimer, 1970)

Generál Charles de Gaulle byl prvním z francouzských činitelů, který viděl koloniální impérium jako nerentabilní. Kvůli zachování své politické nadvlády nad kolonií měla Francie velké výdaje. V první řadě byla pro francouzskou ekonomiku nákladná válka v Indočíně a Alžírsku. Poučení, která generál z těchto dvou válek získal, jej přesvědčila, aby zahájil radikální změnu francouzské koloniální politiky. Proto když se v roce 1958 vrátil k moci, nabídl vůdcům západní a rovníkové Afriky dvě možnosti: autonomii uvnitř komunity s francouzskou ekonomickou kontrolou nebo nezávislost bez budoucí podpory Francie. Kromě Francouzské Guineje, která se stala druhým státem v západní Africe, která vyhlásila svou nezávislost, všechna území dala přednost podmínkám Francie. Tímto způsobem v letech 1958 až 1960 celkem čtrnáct afrických kolonií získalo místní autonomii. Francouzské kolonie, které však odmítly nezávislost, se velice brzy zklamaly. V roce 1959 se Senegal, Súdán, Horní Volta a Dahomey rozhodly sjednotit ve federaci Mali a požadovaly, aby jim Francie poskytla nezávislost. Pod tlakem Francie Horní Volta a Dahomey tuto myšlenku opustily, zatímco ostatní země z nich přežily v tomto novém stavu jenom několik měsíců a následně se připojily k nezávislým státům Ghaně a Guineji. (Goncharov, 2014) , (Meyer, 1991)

V roce 1960 získali nezávislost Mali, Madagaskar, Kamerun, Togo, Dahomey, Niger, Horní Volta, Pobřeží Slonoviny, Čad, Středoafriická republika, Kongo, Gabon a Mauricius. V roce 1961 byl francouzskou vládou bylo oznámen konec kolonialismu. Francie, nicméně, udržela některé oblasti, z nichž některé jsou emancipované jen z části, a stále se jedná o majetek Francie. (Goncharov, 2014), (Meyer, 1991)

Obr. 1: První a druhá francouzská koloniální říše (Zdroj: Wikimedia, 2010)

Obr. 2: Dnešní francouzské kolonie (Zdroj: Wikimedia, 2012)

Od velké koloniální říše Francie, kterou vidíme na 1. obrázku (zelená – první francouzská říše do roku 1809, modrá – druhá francouzská říše od roku 1830 do 60. let 20. století), zůstaly jen následující území, která ukazuje 2. obrázek: status zámořského departamentu mají: Francouzská Guyana, Guadeloupe, Martinik, Réunion, ostrovy Saint-Pierre-a-Miquelon (od července 1976), Mayotte ze skupiny Komorských ostrovů (od ledna 2011); status zámořských území mají – Nová Kaledonie, Francouzská Polynésie (ostrovy Marquesas a Tahiti), ostrovy Wallis a Futuna. Kromě toho status zámořských území mají francouzské země v oblasti Austrálie a Antarktidy.

1.2 Ekonomický přehled bývalých francouzských kolonií

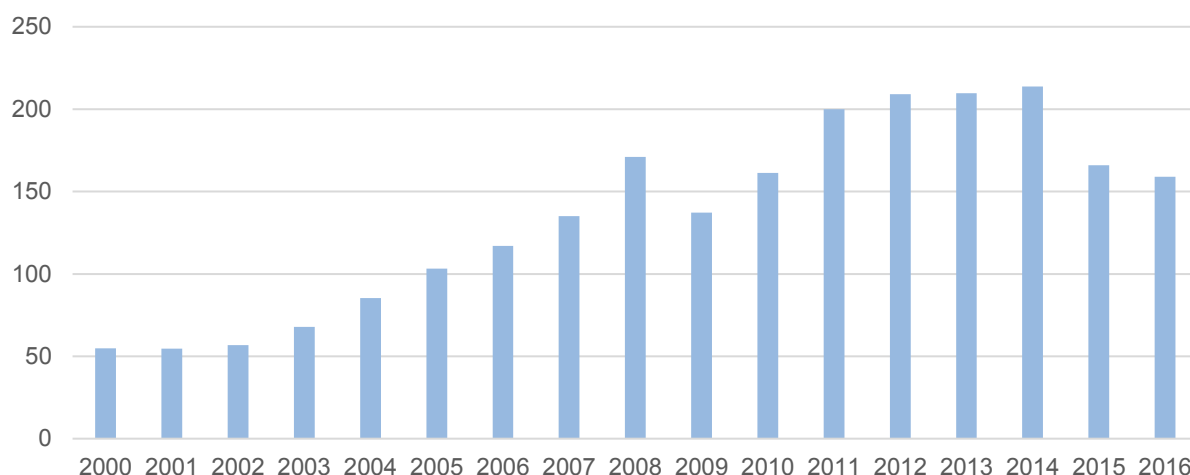
V této části své práce budu analyzovat současný stav ekonomiky bývalých francouzských kolonií s důrazem hlavně na zahraniční obchod, investice a surovinové zdroje. V první řadě budu mít zájem o ekonomiku takových velkých bývalých afrických kolonií, jako jsou Alžírsko, Tunisko, Maroko a Čad, navíc mě bude zajímat ekonomická situace bývalých francouzských kolonií na poloostrově Indočína, mezi něž patří Vietnam, Laos a Kambodža. Pro analýzu současné ekonomické situace jsem si vybrala ty země, které jsou pro mě nejvíce zajímavé, mimo jiné bude také zajímavé analyzovat ekonomiku bývalých francouzských kolonií umístěných na dvou různých kontinentech. Také myslím, že analýza ekonomiky všech kolonií pravděpodobně nemá smysl, protože ekonomická situace ostatních bývalých francouzských kolonií je víceméně známá. Například, je evidentní, že Kanada je jednou z nejbohatších zemí světa s vysokým příjmem na hlavu a také je zřejmé, že cestovní ruch a zemědělství jsou v současné době hlavními zdroji hospodářského růstu pro Madagaskar a další ostrovní kolonie. (OECD, 2005), (World Bank, 2018b)

1.2.1 Ekonomický přehled bývalých afrických kolonií

Alžírsko

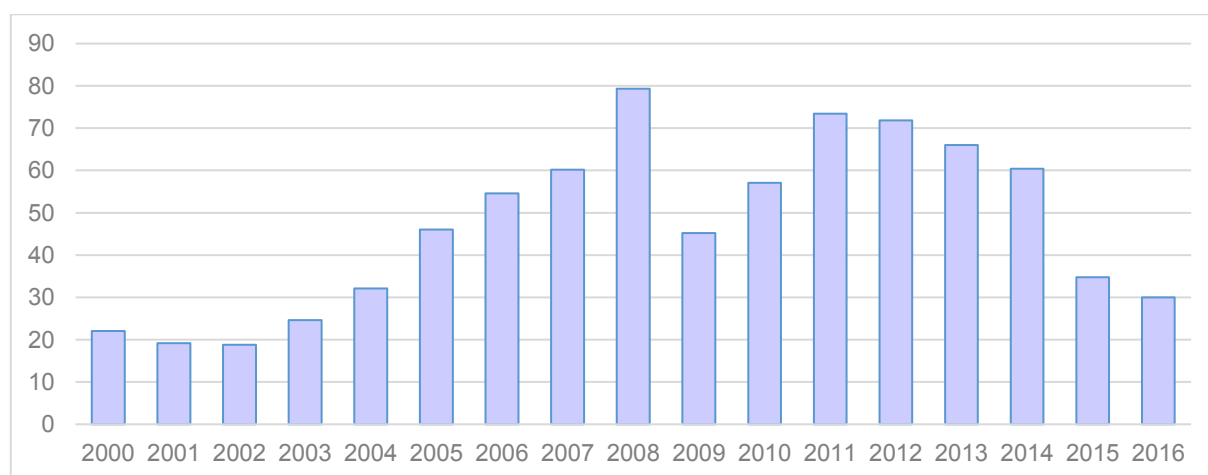
Z afrických kolonií budu věnovat největší pozornost Alžírsku, protože jsem si vybrala právě tuto bývalou kolonii pro analýzu vztahů s Francií. Alžírská demokratická a lidová republika nebo obvyklejší Alžírsko, je jednou z největších afrických zemí, ležící na severu afrického kontinentu a na pobřeží Středozemního moře. Podle rozlohy území zaujímá první místo na kontinentu a desáté na celém světě. (World Bank, 2018j). Avšak většina jeho území zaujímá poušť Sahara. V roce 2016 počet obyvatel v Alžírsku činil 40,6 mil.. (World Bank, 2018a)

Pokud jde o přírodní zdroje, Alžírsko je agrární zemí s rozvinutým těžebním průmyslem. Především je tato země bohatá na ropu, která tvoří 95 % výnosů z vývozu a 75 % vládních příjmů. (World Bank, 2018h). V Alžírsku těží více než 30 druhů surovin jako například, železo, sůl, zinek, olovo, baryt, mramor, wolfram, zlato a drahé kovy, dále diamanty, drahé kameny a další vzácné kovy. (ASSECAA, 2011). Zemědělská výroba je soustředěna v severních pobřežních oblastech. Tady se pěstují hrozny, zrno (pšenice, ječmen), brambory, citrusy, olivy a tabák a v oázách – datle. (Školní atlas světa, 2017)

Graf 1: Vývoj HDP Alžírsko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018a)

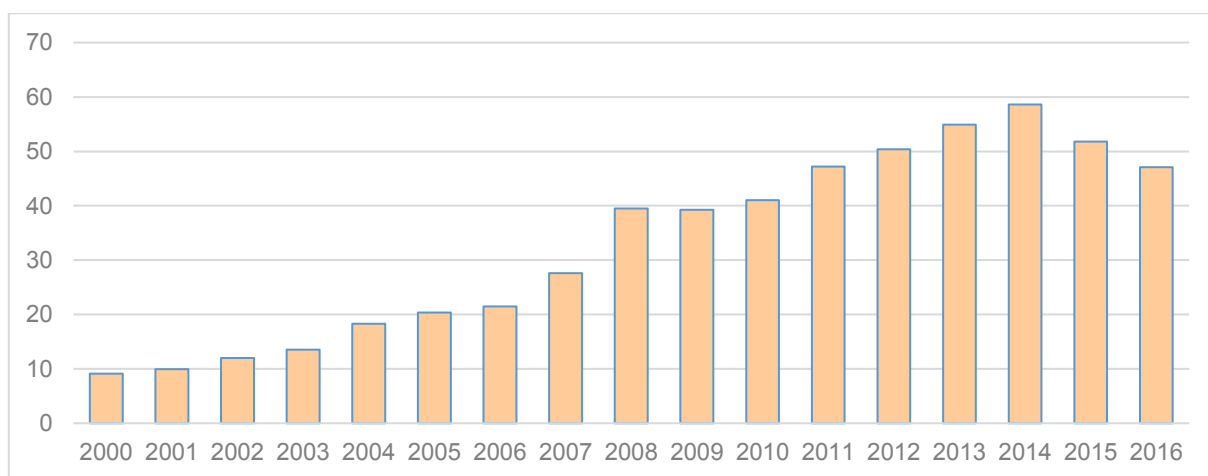
Graf 1 ukazuje, že do roku 2014 lze sledovat rostoucí trend hrubého domácího produktu Alžírsko (výjimkou byl rok 2009 kvůli světové krizi). Pokles začal v roce 2015, kdy se HDP prudce snížil o 23 %. V roce 2016 HDP Alžírsko padl z 165,874 na 159,049 mld. dolarů (o 6 % ve srovnání s rokem 2015). Z toho vyplývá, že HDP na obyvatele klesl ze 4086 dolarů na 3917. Důvodem prudkého poklesu alžírského HDP bylo snížení ceny ropy o 45 % v roce 2014. (Baffes a kol, 2015). (World Bank, 2018a)

Graf 2: Export Alžírsko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018a)

Vzhledem k tomu, že Alžírsko má rozvinutý těžební průmysl, je zřejmé, že vyváží především suroviny, jako jsou ropa a ropné produkty, přírodní a zkapalněný plyn. Kromě toho se vyváží hnojiva (na druhém místě podle exportu; 1,5 % celého exportu státu), amoniak (1,1 %), nezpracovaný cukr (0,77 %), strojírenské výrobky, citrusové plody a zelenina, sklo,

recyklovaný papír a jiné. Graf 2 ukazuje, že do roku 2008 lze pozorovat rostoucí trend alžírského vývozu. Avšak se v roce 2009 export zmenšil zhruba o 57 % ve srovnání s předchozím rokem kvůli světové krizi. Od roku 2011 alžírský export znovu začal klesat a v roce 2015 už byl více než dvakrát menší než v roce 2011. V roce 2016 alžírský export ještě klesl a byl roven téměř 30 mld. dolarů, což z něj činilo 46. největšího vývozce na světě. (OEC, 2018a). Důvodem poklesu vývozu Alžírska bylo výrazné snížení ceny ropy. (WITS, 2018a). V roce 2016 Alžírsko nejvíce vyváželo do Evropy (58 % celého exportu) a do Severní Ameriky (18 %). Mezi hlavní vývozce patří Itálie, Francie, Španělsko, Spojené státy, Brazílie, Turecko, Nizozemsko a Spojené království. (Trésor, 2018)

Graf 3: Import Alžírska v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018a)

Dováženým zbožím jsou strojírenské výrobky (27 % celého alžírského dovozu), kovy (14 %), auta a vozidla (9,4 %; především železo), chemikálie (9,1 %; hlavně léky), pšenice, kukuřice, káva a jiné. Z grafu 2 je patrné, že import do Alžírska dosáhl největší hodnoty v roce 2014 (kolem 58,6 mld. dolarů), ale od tohoto roku alžírský dovoz začal klesat. V roce 2016 se import tohoto státu rovnal již 47 mld. dolarů a Alžírsko se stalo 43. největším dovozcem ve světě. Mimo jiné je důležité, že import této země je větší než její export (téměř o 17 mld. dolarů v roce 2016), což znamená, že Alžírsko má zápornou obchodní bilanci. (OEC, 2018a). Polovinu všech dovážených komodit Alžírsko importovalo z Evropy. Zatímco na druhém místě byla Asie (33 %). Mezi nejdůležitější dovozní země patří Čína, Francie, Itálie, Německo, Španělsko, Turecko a Spojené státy. (Trésor, 2018)

rok	Toky přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)	Stav přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)
2010	2 301	19 540
2011	2 580	22 121
2012	1 499	23 620
2013	1 684	25 313
2014	1 507	26 820
2015	-584	26 232
2016	1 546	27 778

Tab. 1: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Alžírsko (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2017h)

Dále bych ráda přešla k dalšímu, neméně důležitému aspektu – investicím do Alžírsko. Z tohoto hlediska si můžeme představit vyhlídku země do budoucna. Na tabulce 1 vidíme, že během sedmi let od roku 2010 do roku 2016 lze pozorovat, že nejvyšší příliv přímých zahraničních investic byl v roce 2011. Po tomto roce se příliv investic rovnal v průměru 1 559 mil. dolarů, což je téměř o 40 % méně, než v roce 2011. Výjimkou byl rok 2015, kdy došlo k silnému odlivu investic (-584 mil. dolarů), což se týkalo výlučně nákupu 51 % akcií společnosti Džezzy alžírským státem, které předtím vlastnil VimpelCom. (Trésor, 2017h)

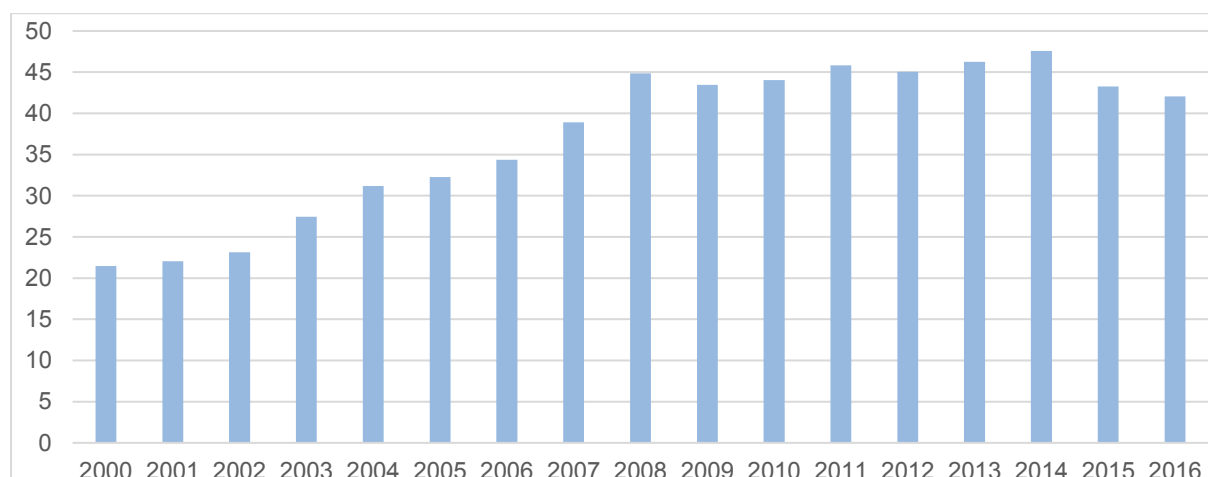
Průmysl je bezpochyby nejdůležitějším investičním sektorem v Alžírsku. Kromě toho jsou dalšími zajímavými oblastmi pro investice odvětví služeb, doprava, cestovní ruch a stavebnictví. Hlavními investory jsou země arabského světa, které v roce 2016 vlastnily přibližně 45 % všech zahraničních investic v Alžírsku. Na druhém místě jsou země Evropské unie (kolem 43 % PZI do Alžírsko). Na třetím místě jsou asijské investoři, které tvoří jen 7 % všech přímých investic do Alžírsko. (ANDI, 2017)

Z toho vyplývá, že Alžírsko má velkou perspektivu hospodářského rozvoje. Země má velká ložiska surovinových zdrojů, má úzké vztahy s mnoha světovými ekonomickými mocnostmi, rozvíjí průmysl a zemědělství a je atraktivní zemí pro zahraniční investice.

Tunisko

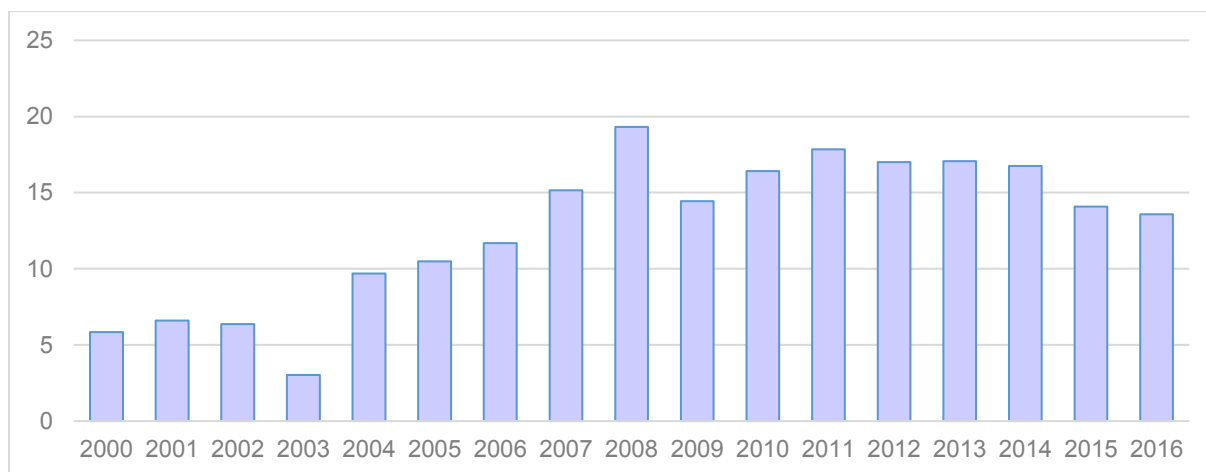
Alžírsko hraničí s další známou bývalou francouzskou kolonií – Tuniskou Republikou. Tunisko, stejně jako Alžírsko, se nachází na pobřeží Středozemního moře. Podle rozlohy území je Tunisko poměrně malou zemí a nejmenší ze všech zemí Severní Afriky. Jeho území je patnáctkrát menší než území sousedního Alžírska. (World Bank, 2018j). V roce 2016 počet obyvatelstva této země činil 11,4 mil. obyvatel. (World Bank, 2017d)

Tunisko není moc bohatá země na surovinové zdroje. Až do zjištění přítomnosti zásob ropy byl hlavním minerálním zdrojem fosfát; z toho jedna třetina je vyvážena a zbytek používá domácí chemický průmysl. Právě hnojiva jsou také důležitým vývozním artiklem. Dalšími významnými minerálními zdroji jsou zinek, olovo, sůl a železo. (New World Encyclopedia, 2015)

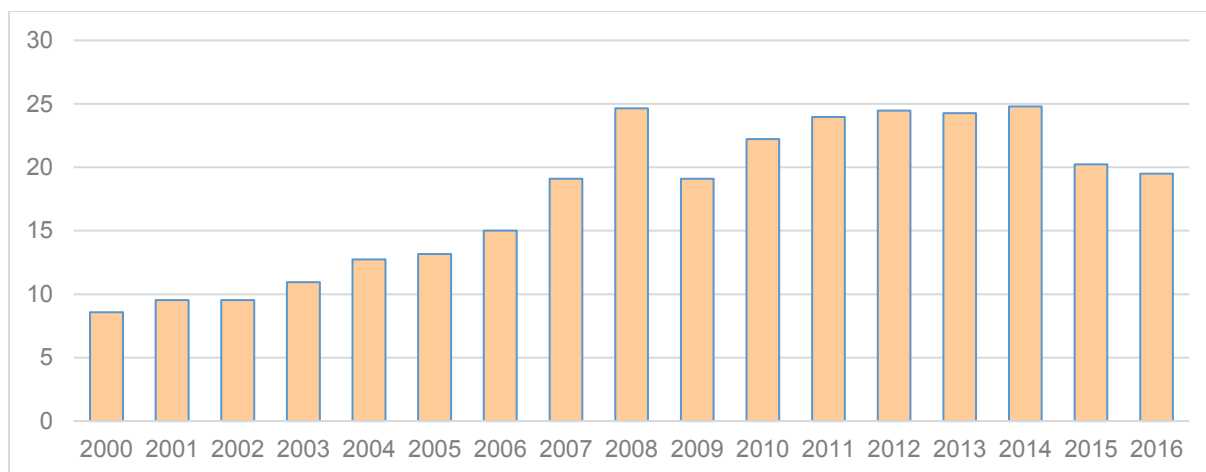
Graf 4: Vývoj HDP Tuniska v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2017d)

Graf 4 popisuje vývoj tuniského hrubého domácího produktu od roku 2000 do roku 2016. Do roku 2014 HDP Tuniska rostl poměrně rovnoměrně (výjimkou byl pokles v roce 2009 kvůli krizi), zatímco v roce 2014 je vidět propad téměř o 10 % ve srovnání s předchozím rokem. V roce 2016 HDP státu ještě více klesl a byl roven 42,063 mld. dolarů, což je zhruba 3,8krát méně než HDP Alžírska ve stejném roce. Důvodem poklesu HDP Tuniska byly sociální napětí a teroristické útoky v zemi v roce 2015. Většina sektoru ekonomiky stagnovala. Sociální nepokoj v oblastech produkujících fosfát a dlouhodobý pokles produkce ropy a plynu vedly k prudkému snížení v chemickém průmyslu (-5,3%) a v rafinaci ropy (-18,2%). (World Bank, 2016b)

Graf 5: Export Tuniska v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017c)

Vzhledem k tomu, že Tunisko nemá tak rozsáhlé zásoby přírodních zdrojů, jako Alžírsko, je zřejmé, že vývoz vyčerpaných přírodních zdrojů bude představovat relativně malé procento celkového vývozu země. V tomto případě je to 5,6 % (pro výrobu ropy) a 4 % (pro těžbu kovů). Tunisko nejvíce exportuje strojírenské výrobky (33 % celkového exportu země) a textil (19 %; hlavně oblečení). Mimo jiné vyváží chemikálie (6,3 %), vozidla, letecké součástky, potraviny (olej, margarín, zeleninu a tropické ovoce, sóje a jiné komodity). Graf 5 ukazuje, že největší hodnoty tuniský export dosáhl v roce 2008 (více než 19 mld. dolarů) a během těchto 16ti let (od roku 2000 do roku 2016) průměr byl kolem 13,5 mld. dolarů. V roce 2016 export činil téměř 13,575 mld. dolarů (trochu překročil průměr), což z něj činilo 59. největšího vývozce na světě. Více než polovina exportních výrobků z Tuniska byla přepravena do Evropy v roce 2016. Hlavní vývozními destinacemi jsou Francie, Itálie, Německo, Alžírsko a Španělsko. (OEC, 2018f)

Graf 6: Import Tuniska v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017c)

Na prvním místě v dovozu výrobků stojí také strojírenské výrobky (24 % celého tuniského importu). Dále Tunisko importuje ropná a minerální paliva (12 %), textil (9,9 %; hlavně bavlnu), kovy (8,2 %; zejména měď), auta (4 %), chemikálie, motorová vozidla, plasty, léčiva, obiloviny, zvířecí kůže, papír a jiné komodity. Graf 6 popisuje vývoj importu Tuniska v letech 2000–2016. Z něj je evidentní, že v roce 2014 byl dovoz největší během těchto let, ale v roce 2008 import do Tuniska stejně jako vývoz v tomto roce byl také velmi vysoký. V roce 2016 import Tuniska činil 19,487 mld. dolarů, což je méně o 5,3 mld. než v roce 2014. V roce 2016 se Tunisko stalo 59. největším dovozcem na světě. Dovoz byl menší než celkový export státu, což znamená, že obchodní bilance byla pozitivní. V roce 2016 62 % celého exportu státu šlo do Evropy. K hlavním dovozcům patří Francie, Itálie, Německo, Čína a Turecko. (OEC, 2018f)

rok	Toky přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)	Stav přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)
2010	1 513	31 374
2011	1 148	31 757
2012	1 603	34 059
2013	1 117	33 773
2014	1 064	31 563
2015	1 002	34 689
2016	958	29 305

Tab. 2: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Tuniska (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2017h)

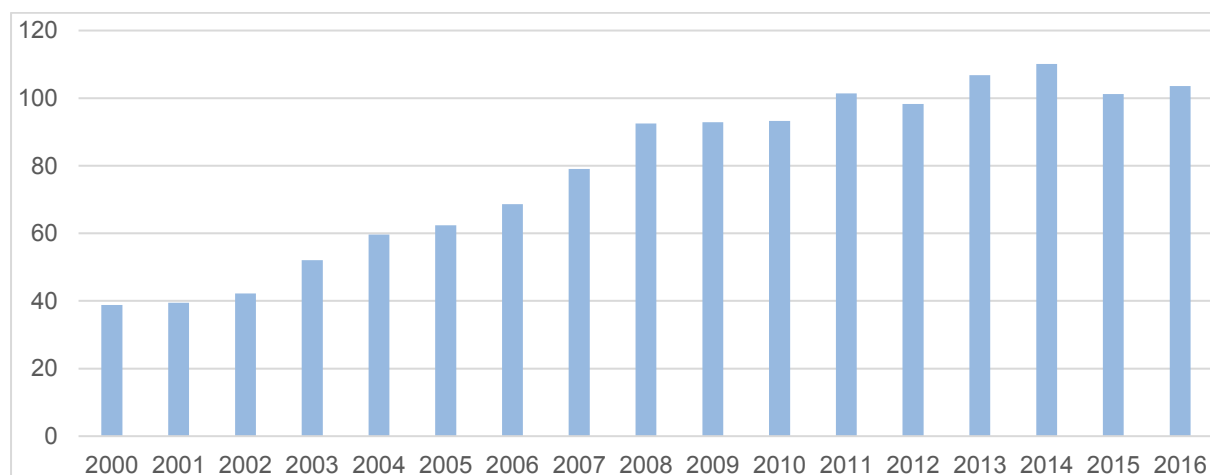
Jak je patrné z tabulky 2, v současné době je Tunisko méně atraktivní zemí pro zahraniční investice než Alžírsko, avšak celý stav přímých zahraničních investic Tuniska v roce 2016 byl stále větší než stav zahraničních investic Alžírska, okolo 1 500 mil. dolarů. Navíc v roce 2013 tok zahraničních investic prudce klesl o 30 % ve srovnání s rokem 2012 a dále pokračoval v poklesu ročně až do roku 2016. Více než třetina všech investic patří Spojeným arabským emirátům (25 % z celkového toku) a Kataru (10 %). Země Evropské Unie investují také velkou částku. Tím pádem je Francie druhým největším investorem ve výši 137 mil. eur a v 16 % celkových zahraničních investic, následuje Itálie s 8 %, Španělsko a Německo s přibližně 5 %. Arabské emiráty a Katar investují převážně do telekomunikací, zatímco evropské investice jsou soustředěny v odvětvích s vysokým podílem lidské práce a s menším kapitálem: textil a oděvy, mechanický, kovový, metalurgický, elektrický a elektronický průmysl a stavební materiály. (Trésor, 2016c)

Maroko

Dalším neméně zajímavým státem pro analýzu ekonomického stavu je Maroko. Marocké království se nachází v severozápadní části Afriky. Ze severu je omýváno Středozemním mořem, ze západu Atlantským oceánem. Maroko, stejně jako Tunisko, hraničí s Alžírskem.

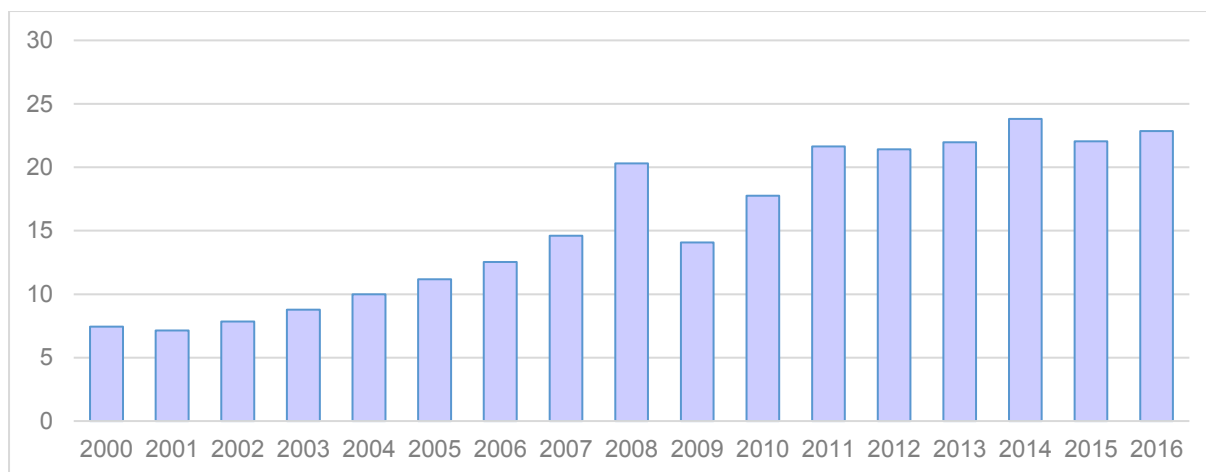
Zajímavé je, že na pobřeží Středozemního moře v Maroku jsou dvě španělská města, tzv. exklávy. Navíc Španělsku patří několik malých ostrovů na sever od pobřeží Maroka. (Školní atlas světa, 2017). Území Maroka je poměrně malé ve srovnání s jinými zeměmi afrického kontinentu, proto v Africe podle rozlohy svého území zaujímá pouze 25. místo. (World Bank, 2018j). Avšak podle počtu obyvatel je na 11. místě s více než 35 mil. lidí v roce 2016. (World Bank, 2017c)

Maroko je agrární země s poměrně rozvinutým těžebním průmyslem. Hlavní plodiny, které se tu pěstují, jsou citrusy, zelenina, hrozny a olivy. V Maroku těží baryt, kobalt, kadmium a olovo. Kromě toho má Maroko největší zásoby fosfátu ve světě (více než 1/3 světových ložisek). (Kauwenbergh a kol., 2010), (Školní atlas světa, 2017)

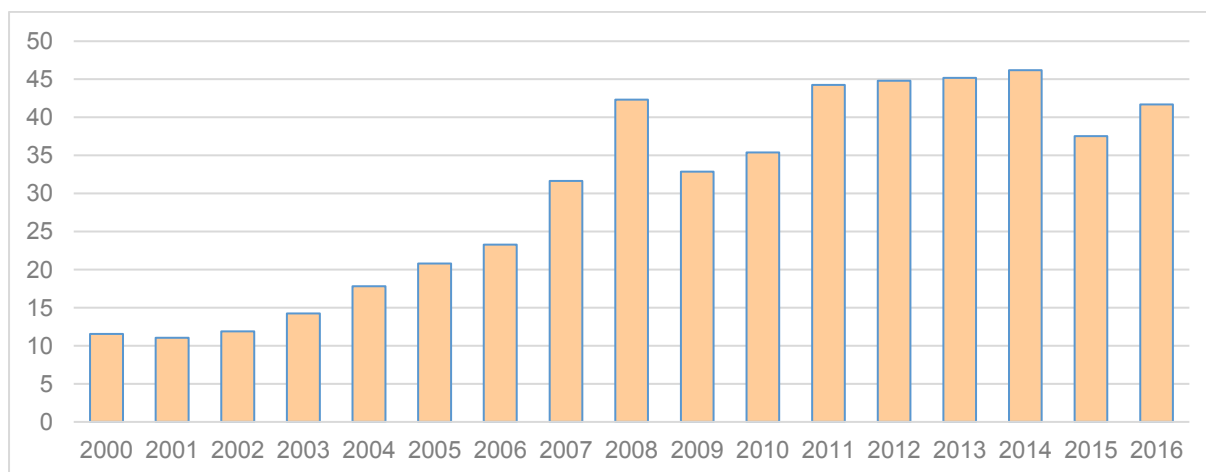
Graf 7: Vývoj HDP Maroka v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2017c)

Na grafu 7 lze pozorovat vývoj HDP Maroka od roku 2000 do roku 2016. Je zajímavé, že v roce 2009 během světové krize hrubý domácí produkt Maroka neklesl a naopak se trochu zvětšil (o 490 mil. dolarů). Z grafu je také zřejmé, že největší hodnota HDP Maroka byla dosažena v roce 2014 (více než 110 mld. dolarů). V roce 2015 lze sledovat propad ekonomiky země kolem o 8 %. Navzdory skutečnosti, že v roce 2016 byla bohatá úroda, zemědělství mělo relativně vysoký růst a „nové“ odvětví (automobilový průmysl, letectví a elektronika) měly také dobré výsledky, nemohly kompenzovat pokles cestovního ruchu a tradičních odvětví (jako textilní a oděvní průmysl). Na rozdíl od Alžírska a Tuniska, v roce 2016 se HDP Maroka zvětšilo ve srovnání s rokem 2015 na 103,6 mld. dolarů. (World Bank, 2016a)

Graf 8: Export Maroka v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017b)

Maroko exportuje hlavně strojírenské výrobky (18 % celého exportu), dopravní výrobky (16 %; zejména auta, vozidla, letecké části), chemikálie (16 %; především hnojiva), textil (15 %; hlavně oblečení), ovoce a zeleninu (8,3 %), rybu, sůl, cukr, fosfát. Graf 8 názorně ukazuje, že během 16 let lze sledovat relativně silný propad jenom v roce 2009 (o 30 %) kvůli světové krizi. V roce 2016 Maroko přepravilo zboží po celém světě ve výši 22,9 mld. dolarů, což je o 7 mld. menší než byl export Alžírsko a o 9,2 mld. vyšší než export Tuniska ve stejném roce. V roce 2016 Maroko bylo 51. největším vývozcem na světě. Ve stejném roce 67 % vývozu bylo přepraveno do Evropy. Hlavními vývozními destinacemi jsou Španělsko, Francie, Itálie, Spojené státy a Indie. (OEC, 2018e)

Graf 9: Import Maroka v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017b)

Co se týká importu státu, Maroko dováží hlavně strojírenské výrobky (21 % celého dovozu), minerální paliva včetně ropy (14 %), dopravní prostředky (13 %; zejména auta), textil (7,5 %), léky, maso, kukuřici, čaj, obilné produkty a mléčné přípravky, plasty, železo, ocel a jiné výrobky. Z grafu 9 je patrné, že relativně velký pokles importu Maroka byl v letech 2009 a 2015. V roce 2016 dovoz nepřekročil svou hodnotou vývoz a činil 41,7 mld. dolarů, což znamená, že obchodní bilance byla negativní. V roce 2016 bylo Maroko 46. největším dovozcem ve světě. Stejně jako ve vývozu největší část importu (60 %) bylo dováženo z Evropy. Na druhém místě byla Asie s jednou čtvrtinou celého importu Maroka. Hlavní dovozci jsou Španělsko, Francie, Čína, Německo a USA. (OEC, 2018e)

rok	Toky přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)	Stav přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)
2010	1 574	45 082
2011	2 568	44 516
2012	2 728	45 246
2013	3 298	51 816
2014	3 561	51 192
2015	3 255	49 671
2016	2 322	54 784

Tab. 3: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Maroka (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2017i)

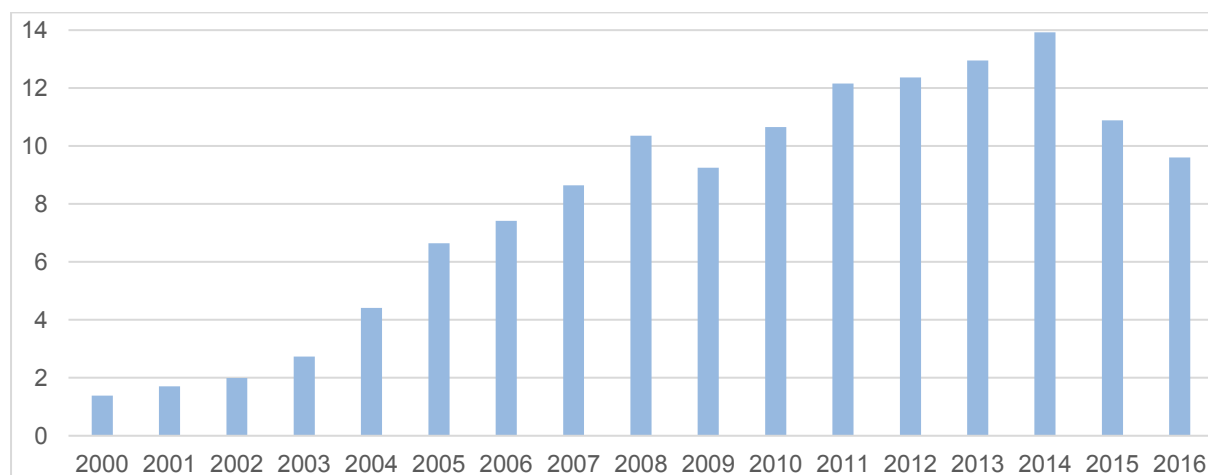
Jak ukazuje tabulka 3, zahraniční investoři jsou mnohem ochotnější investovat svůj kapitál do Maroka než do Alžírsko a Tuniska. V roce 2016 stav přímých zahraničních investic do Maroka činil 54 784 mil. dolarů, což je dvakrát více než stav investic do Alžírsko a Tuniska ve stejném roce. Však v roce 2016 tok zahraničních investic do Maroka poklesl oproti roku 2015 o 22,8 % a byl roven průměrné hodnotě posledních deseti let. Nejoblíbenějším odvětvím pro zahraniční investice je sektor nemovitostí, v roce 2015 do něj bylo investováno zhruba 13 % všech investic. Další odvětví přitahující investory jsou průmysl, finanční sektor a hotelové podnikání. Stejně jako u Tuniska, nejoblíbenějším investorem jsou Spojené arabské emiráty, které v roce 2015 vlastnily 20,4 % všech zahraničních investic v Maroku. Francie,

Spojené státy, Saúdská Arábie, Německo, Švýcarsko a Španělsko jsou také velkými investory v Maroku. (Trésor, 2017i)

Čad

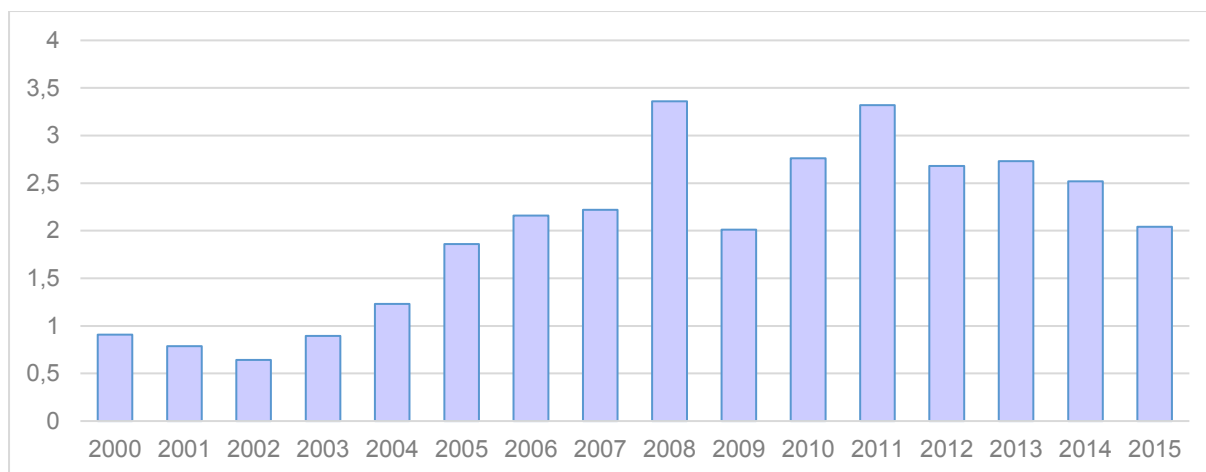
Na rozdíl od ostatních předem analyzovaných zemí je Čad stát ležící ve střední Africe a nemá přístup k moři. (Školní atlas světa, 2017). Patří do skupiny nejchudších a nejméně rozvinutých zemí světa. Podle světové banky v roce 2011 více než 46 % obyvatel žilo pod hranicí chudoby. (World Bank, 2017b). V roce 2015 byl Čad zařazen jako 185. z 188 zemí z hlediska indexu lidského rozvoje, který využívá střední délku života, vzdělávací index a hrubý národní důchod jako klíčové rozměry lidského vývoje. (UNDP, 2015). Čad zaujímá páté místo v Africe z hlediska velikosti území, zatímco je pouze na 25. místě z hlediska počtu obyvatel s téměř 14,5 mil. v roce 2016. (World Bank, 2018a), (World Bank, 2018j)

Ačkoli Čad zaujímá velké území, na většině jeho plochy jsou roviny a plošiny a v severní části země se nacházejí kamenité a písčité pouště. V zemi existují ropné rezervy, zlato a bauxitové zdroje, a mimo jiné i zásoby zlata, chrómu, uhlovodíkových surovin a uranu. (Školní atlas světa, 2017)

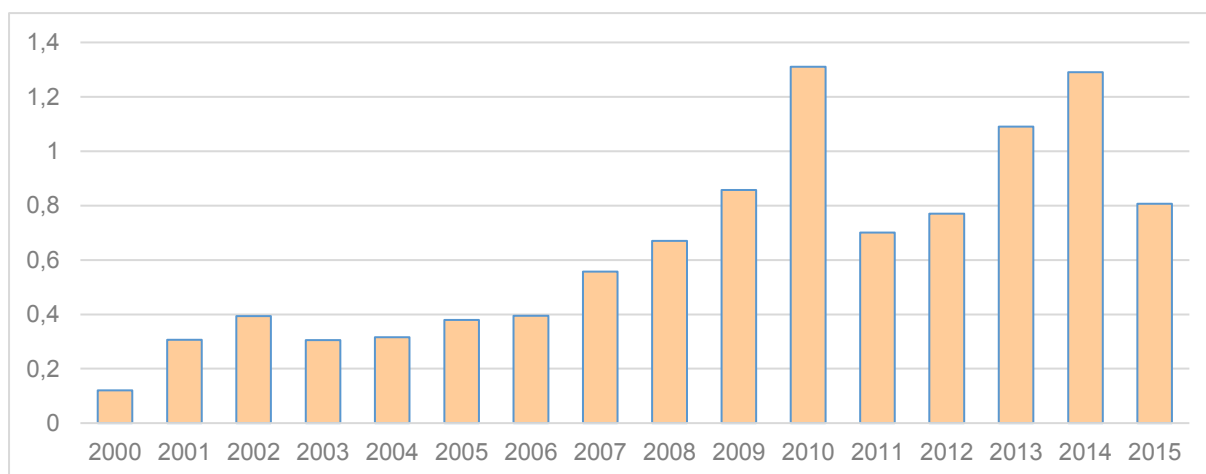
Graf 10: Vývoj HDP Čadu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018c)

Graf 10 demonstruje vývoj hrubého domácího produktu Čadu od roku 2000 do roku 2016. Je zřejmé, že HDP Čadu je několikrát menší než HDP Alžírsko, Tunisko a Maroko. Do roku 2014 je sledován rovnoměrný růst (kromě roku 2009), avšak v roce 2015 HDP Čadu klesl o 22 % ve srovnání s předchozím rokem. Důvodem poklesu bylo snížení ceny ropy. (World bank, 2017a). V roce 2016 HDP Čadu činil kolem 9,6 mld. dolarů.

Graf 11: Export Čadu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2017b)

Čadské hlavní ekonomické oblasti, které vedou ekonomiku země, jsou ropa a zemědělství. Většina čadské populace se zabývá zemědělstvím a rybolovem, proto je tato země typickým zástupcem zemí třetího světa. Pokud jde o těžbu ropy, její vývoz představuje největší podíl na celkovém vývozu země (93 %). Na druhém místě je export bavlny (1,58 %). Z grafu 8 je evidentní, že v roce 2015 export činil pouze 2,04 mld. dolarů, což je přibližně 11krát (v průměru) méně než hodnota vývozu jiných bývalých francouzských kolonií, které jsem analyzovala ve své práci výše. V roce 2015 byl Čad pouze 129. největším státem ve světě podle exportu. Spojené státy drží 59 % čadského exportu, primární produktem je právě ropa. K ostatním důležitým zemím, do kterých míří čadský export, patří Indie, Japonsko, Čína, Itálie, Francie, Turecko a regionální obchodní partneři. (OEC, 2017b)

Graf 12: Import Čadu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2017b)

Mezi hlavní dovozní položky v roce 2015 patřily strojírenské výrobky (26 % importu; především telefony, počítačové a elektronické výrobky), dopravní prostředky (11 %), potraviny (10 %), léčiva (4,8 %), (2,7 %), kovy, plasty, textil a jiné výrobky. Celková hodnota importu se rovnala 807 mld. dolarů, což z něj činilo 174. největší vývozce na světě. V údajích o vývozu a dovozu země vidíme obrovský rozdíl, proto můžeme konstatovat existenci negativní obchodní bilance. V roce 2015 můžeme zaznamenat největší podíl výrobků dovážených z Evropy (41 %). Mezi hlavními dovozci jsou Francie, Kamerun, Čína, Spojené státy a Indie. (OEC, 2017b)

rok	Toky přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)	Stav přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)
2010	313	3 594
2011	282	3 876
2012	580	4 456
2013	520	4 976
2014	-676	4 300
2015	560	4 860
2016	mezi 560 a 600	mezi 5 420 a 5 460

Tab. 4: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Čadu (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: BMCE Trade, 2017, Perspective Monde, 2017)

Z tabulky 4 je patrné, že ze všech čtyř mnou analyzovaných bývalých francouzských kolonií na africkém kontinentu je Čad nejméně atraktivní zemí pro zahraniční investory. I když je stát otevřen investicím, je obtížné investovat do Čadu kvůli poměrně nepříznivému podnikatelskému klimatu. Souhlasně světové banky řadí Čad na 180. místo ze 190 podle jednoduchosti podnikání. (Banque Mondiale, 2017). Hlavními překážkami pro zahraniční investice jsou nejobtížnější proces placení daní, politická nestabilita a nejistota, špatná infrastruktura, omezený domácí trh a nedostatek kvalifikované pracovní síly. Avšak z celého toku investic, který přichází do Čadu, lví podíl patří ropnému průmyslu. Terciární sektor se také stal atraktivním pro investory, především odvětví telekomunikací a bankovníctví. V roce 2016 mezi hlavní zahraniční investory do Čadu patřili Nigérie, Francie, Spojené království a Jižní Korea. (BMCE Trade, 2017)

Z provedené detailní analýzy současného stavu ekonomiky čtyř nejzajímavějších bývalých afrických kolonií (Alžírsko, Tunisko, Maroko a Čadu), vyplývá, že Francie doposud hraje velkou roli v ekonomice těchto států. Je jedním z hlavních zahraničních obchodních partnerů každé ze zemí. Kromě toho investuje velký kapitál do těchto států. Mezi hlavními investory Tuniska je na druhém místě po Spojených arabských emirátech a je na prvním místě podle toku investic do Maroka. Je zajímavé, že mezi nejdůležitější zahraniční partnery téměř každé bývalé kolonie patří také Itálie, Španělsko, Německo, Spojené státy a mezi hlavní investory jsou i země arabského světa, Švýcarsko (jako „prostředník“) a Německo.

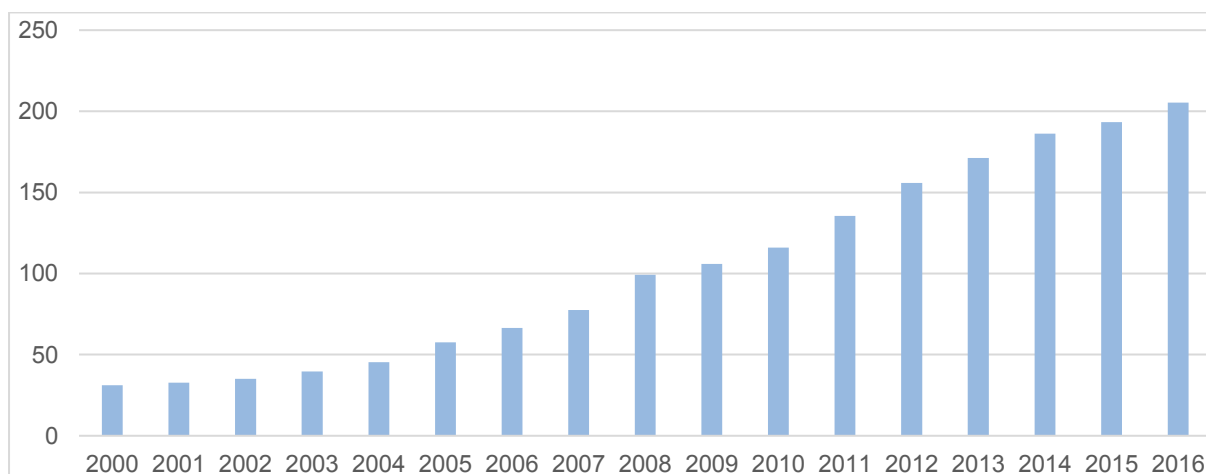
Z podrobného rozboru ekonomik konkrétních bývalých afrických kolonií Francii vyplývá, že ze všech čtyřech států je Alžírsko největší a nejvíce ekonomicky nejrozvinutější země. Je bohatá na ropu a zemní plyn. Mimo jiné je atraktivním státem pro zahraniční investory. Na druhém místě podle HDP se nachází Maroko, které je také bohaté na nerostné suroviny. V Maroku se těží baryt, kobalt, kadmium a olovo a má kolem 1/3 všech fosfátových ložisek ve světě. Navzdory skutečnosti, že jeho území je více než pětikrát menší než Alžírsko, jeho HDP je pouze 1,5krát menší než HDP druhé země. Investoři navíc investují ochotněji do Maroka, než do ostatních tří států. Proto je možné s jistotou říci, že Maroko má velmi slibnou perspektivu ekonomického růstu do budoucna. Tunisko nemá takové rozsáhlé zásoby přírodních zdrojů, jako Alžírsko a Maroko, avšak je také dost úspěšnou ekonomikou v Africe a ve světě. Nejvíce spolupracuje s evropskými státy a zeměmi arabského světa. Pokud jde o poslední zemi, Čad, je to nejméně úspěšný stát. Navzdory tomu, že zaujímá velké území, které je osmkrát větší než území Tuniska, je jeho HDP jasně nejmenší (téměř 22krát nižší než HDP Tuniska v roce 2015). Pro zahraniční investory Čad také není příliš atraktivním státem. Proto můžeme konstatovat, že, bohužel, vyhlídky ekonomického rozvoje této země nejsou příliš slibné.

1.2.2 Ekonomický přehled bývalých asijských kolonií

Vietnam

Druhá část této podkapitoly bude věnována bývalým francouzským koloniím na území tzv. Indočíny, mezi něž patří Vietnam, Laos a Kambodža. Z těchto tří zemí je Vietnam největší stát podle rozlohy území a také nejbohatší podle HDP. Kromě toho má Vietnam velmi výhodné geografické umístění. Takže na západě hraničí s Laosem a Kambodžou, na severu s Čínou, od východu a na jihu je ohraničen jihočínským mořem. Jak je známo, Asie je v současnosti nejvíce osídlená část světa, a proto skutečnost, že území Vietnamu, které je téměř osmkrát menší než území Alžírsko, je domovem dvou a půl krát většího počtu lidí, nemůže být příliš překvapující. V roce 2016 počet obyvatelstva této země činil 97,1 mil. obyvatel. (World Bank, 2018f), (World Bank, 2018j)

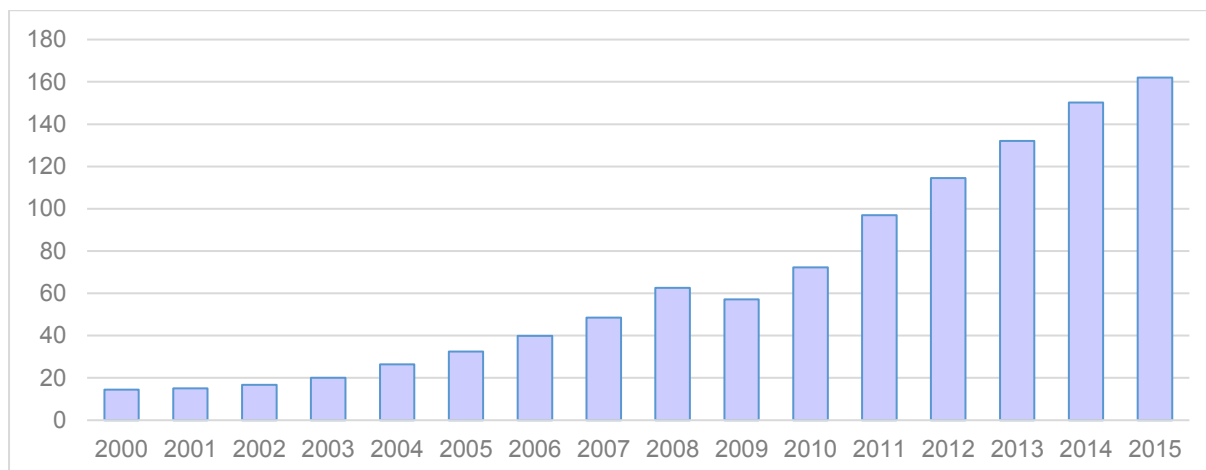
Co se týká přírodních zdrojů, Vietnam má potenciální zásoby ropy na jižním pobřeží, které činí zhruba 270 mil. tun a podstatně se zvýší s pokračujícím průzkumem. Navíc má potenciální zásoby plynu více než 360 mld. krychlových metrů. Mimo jiné se ve Vietnamu nachází velké zásoby minerálních zdrojů, k nimž patří uhlí, antracit, bauxit, železná ruda, měď, zlato, drahokam, žula, hlína, mramor a grafit. (Vietnam-Ustrade, 2008)

Graf 13: Vývoj HDP Vietnamu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018f)

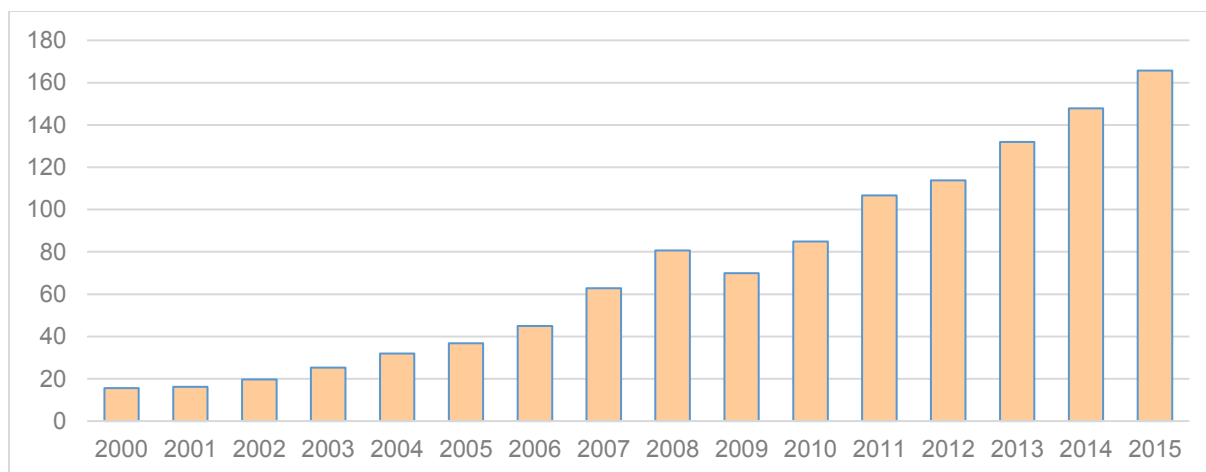
Z grafu 13 je zřejmé, že každoročně míra ekonomického růstu činí 5-10 %, avšak Vietnam je stále chudým státem s obrovskými problémy v ekonomice. Řadí se stále mezi agrární země, ale už s rozvíjejícím se průmyslem. Hlavní odvětví ekonomiky jsou zemědělství, potraviny,

lehký průmysl, strojírenství, cementový průmysl, chemická hnojiva, ropa atd. V roce 2016 HDP Vietnamu činil 205,3 mld. dolarů. Ve srovnání s bývalými africkými koloniemi, které jsem rozebrala, HDP Vietnamu je relativní vysoký. (Bulatov, Livenceva, 2017), (World bank, 2018f).

Graf 14: Export Vietnamu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018e)

Graf 14 názorně ukazuje hodnotu exportu Vietnamu od roku 2000 do roku 2015. Je vidět, že během těchto let vývoz z Vietnamu rovnoměrně rostl (výjimkou byl jenom rok 2009 kvůli světové krizi). V roce 2015 Vietnam dodal zboží po celém světě ve výši 162 mld. dolarů a byl 24. největším vývozcem. Elektrické stroje a zařízení se podílely nejvíce na objemu exportu Vietnamu (41 % celkového vývozu) v roce 2015. Zajímavé je, že na druhém místě v celkovém exportu státu bylo oblečení, které tvořilo 16 % vývozu a na třetím místě byla obuv (9,1 %). Kromě toho Vietnam exportuje stroje včetně počítačů, příslušenství, nábytek, rýži, kávu, čaj, koření, rybu, ovoce a ořechy. V roce 2015 téměř polovina exportu šla do asijských zemí. Kolem 21 % celého vývozu Vietnam exportoval do Spojených států. K ostatním důležitým vývozním zemím patří Čína, Japonsko, Korejská republika, Spojené arabské emiráty, Německo a jiní asijské partnery. (OECD, 2018g)

Graf 15: Import Vietnamu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018e)

Z grafu 15 vyplývá, že od roku 2000 do roku 2015 každoroční průměrný růst vietnamského dovozu činí 14 %. V roce 2015 Vietnam dovezl zboží ve výši 165,8 mld. dolarů. Což znamená, že hodnota exportu v tomto roce překročila hodnotu celého importu o 6 %. Mezi hlavní dovozní artikly patřily strojírenské (36 % z celkového dovozu), kovy (10 %), textil (8,6 %), chemikálie (7,1 %), guma, plasty a plastové předměty (6,4 %), minerální paliva včetně ropy, vozidla, kukuřice, ryba a jiné komodity. V roce 2016 se Vietnam stal 27. největším dovozcem na světě. Mezi hlavní importéry v roce 2015 patřili Čína (29 % celého importu), Jižní Korea, Japonsko, Thajsko, Singapur, Hongkong a Malajsie. (OEC, 2018g)

rok	Toky přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)	Stav přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)
2010	8 000	57 093
2011	7 430	64 523
2012	8 368	72 891
2013	8 900	81 791
2014	9 200	90 991
2015	11 800	102 791
2016	12 600	115 391

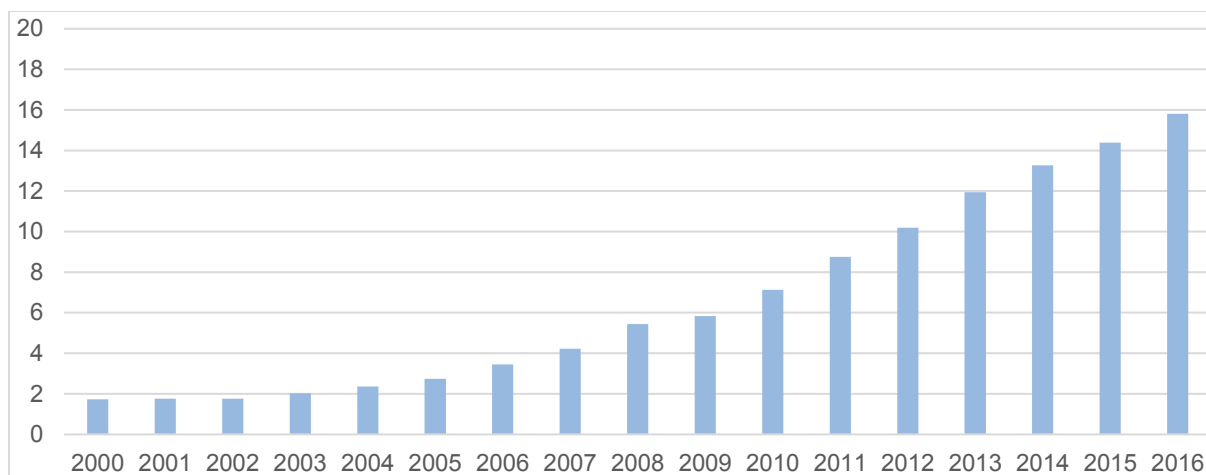
Tab. 5: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Vietnamu (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: BNP PARIBAS, 2017, Perspective Monde, 2018c)

Tabulka 5 nám ukazuje, že zahraniční investoři se mnohem více zajímají o investování svého kapitálu do Vietnamu než do bývalých francouzských kolonií v Africe, jejichž ekonomiku jsem analyzovala. Takže například tok přímých zahraničních investic do Vietnamu v roce 2016 byl více než pětikrát větší než tok zahraničních investic do Maroka ve stejném roce. Podle Světové banky se v roce 2016 zlepšilo vietnamské podnikatelské klima, země se rozvíjí v žebříčku "Doing Business 2017" (82. ze 190 zemí proti 91. místě v roce 2015). (Banque Mondiale, 2017). Přímé zahraniční investice se rychle rozvíjejí v těžkém průmyslu, v oblasti nemovitostí a cestovního ruchu. Očekává se, že přímé zahraniční investice budou pokračovat v růstu, což potvrzuje pozici Vietnamu jako čtvrtého největšího státu v oblasti investic v Asii po Číně, Indii a Indonésii. Vietnam každoročně přiláká velké projekty, ať už ve vysoké technologii, průmyslu nebo lidských zdrojích. V roce 2016 mezi hlavní zahraniční investory patřily Jižní Korea, Japonsko a Singapur. Výrobní sektor v tomto roce přilákal nejvíce přímých zahraničních investic, které tvořily 64 % z celkového počtu. (BNP PARIBAS, 2017)

Laos

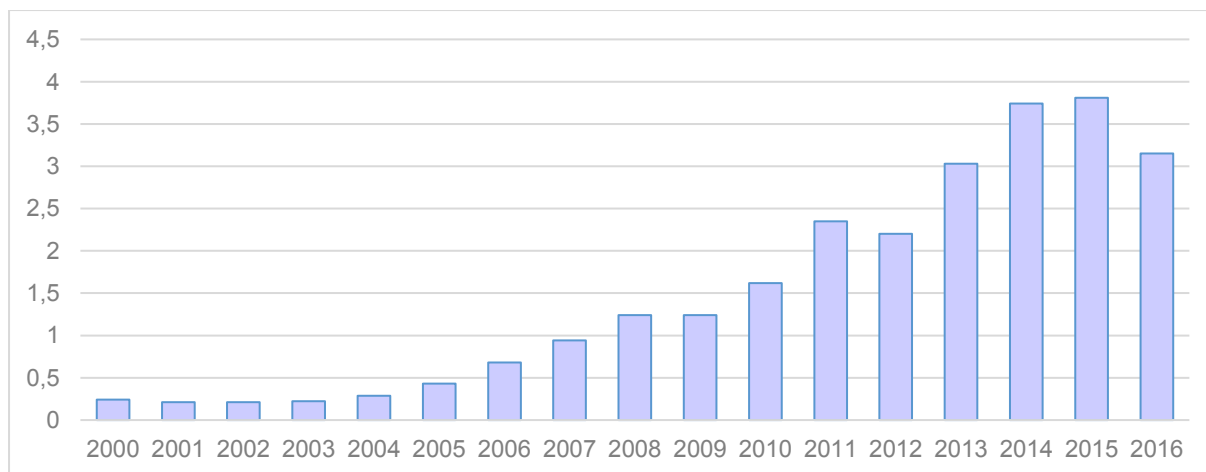
Laos (oficiálně Laoská lidově demokratická republika) je druhý stát v jihovýchodní Asii, jehož ekonomika nás bude zajímat. Na rozdíl od Vietnamu nemá přístup k moři, což je určité velkou nevýhodou pro celou ekonomiku jakékoliv země. Co se týká území a počtu obyvatelstva, Laos je o třetinu menší než Vietnam a bydlí tam 14krát méně lidí. V roce 2016 počet obyvatelstva v Laosu činil 6,8 mil. (World Bank, 2018e), (World Bank, 2018j). Kromě toho je jednou z nejchudších zemí celé Asie. Například v roce 2016 23,2 % obyvatelstva žilo pod hranicí chudoby a z každých 1000 dětí narozených v Laosu v roce 2015 51 zemřelo před jejich prvními narozeninami. (ADB, 2017b). Navzdory tomu, že Laos je bohatý na přírodní zdroje, včetně dřeva, kovů, drahokamů, minerálů, úrodné půdy a vody, místní obyvatelstvo tak hrozně znečišťuje životní prostředí, že různé světové ekologické organizace musí bojovat za záchranu těchto přírodních zdrojů (jedná se hlavně o vodu). (The Asia Foundation, 2014).

Základem ekonomiky Laosu je přirozeně zemědělství. Hlavní plodinou, stejně jako i ve mnoha dalších asijských zemích, je rýže. Pěstuje se také kukuřice, cukrová třtina, tabák, bavlna, sladké brambory a zelenina. Mezi hlavní odvětví ekonomiky patří šití, zpracování dřeva, stavebnictví, farmaceutický průmysl, parfumerie a čištění rýže. (Goncharov, 2012).

Graf 16: Vývoj HDP Laosu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018d)

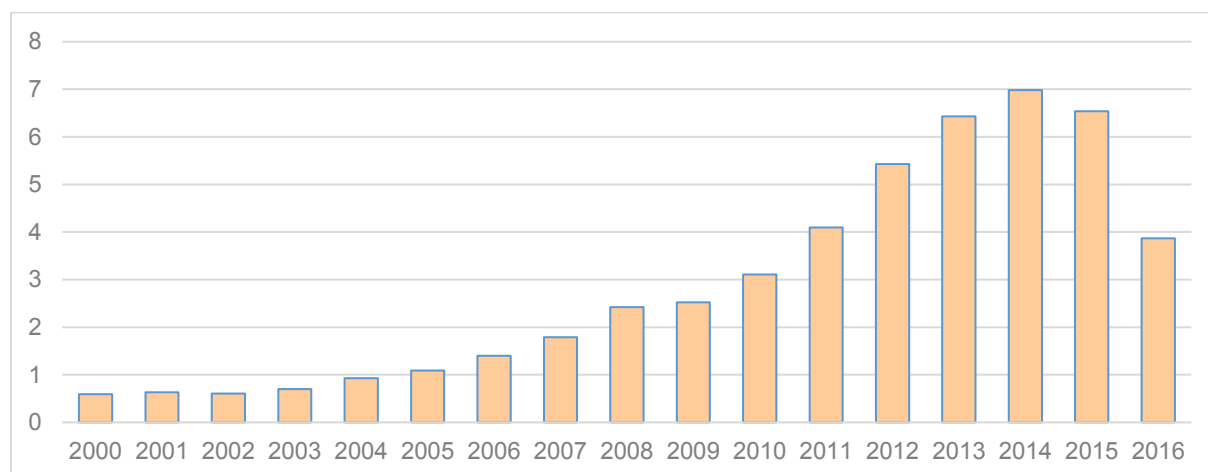
Graf 16 představí vývoj hrubého domácího produktu Laosu od roku 2000 do roku 2016. Během tohoto období lze sledovat relativně rovnoměrný každoroční růst. V roce 2016 se HDP Laosu rovnal 15,806 mld. dolarů. Ve srovnání s ostatními bývalými koloniemi, které jsem výše rozebrala, je možné konstatovat, že HDP Laosu je nízký. Je vyšší jenom než HDP Čadu. Avšak je nižší než například HDP Vietnamu téměř třináctkrát a HDP Alžírsku více než desetkrát.

Graf 17: Export Laosu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018d)

Jak ukazuje graf 17 v roce 2016 Laoská lidově demokratická republika dodala zboží po celém světě v hodnotě 3,15 mld. dolarů, což je o 17 % méně než v roce 2015. Ve stejném roce Laos byl 81. největším vývozcem na světě. V roce 2016 se podílely nejvíce na celkovém exportu Laosu různé kovové rudy (32 % vývozu, z toho 30 % měděná ruda). Na druhém místě byli rostlinné produkty, které tvořily 14 % laoského exportu (banány, káva, rýže, zpracované

obiloviny a jiné produkty). Rafinovaná měď tvořila 11 % vývozu. Navíc Laos vyváží elektrické stroje a zařízení, nápoje, ovoce, ořechy, tabák, cukr, drahokamy, anorganické chemikálie, oblečení a zeleninu. Mezi hlavní zahraniční partnery Laosu ve vývozu patří Čína (40 % celého vývozu), Thajsko (29 %), Vietnam (16 %), Indie a Japonsko. (OEC, 2018d)

Graf 18: Import Laosu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018d)

Pokud se týká importu státu, z grafu 18 je patrné, že do roku 2014 import Laosu rostl a tímto způsobem se od roku 2000 do roku 2014 zvětšil téměř dvanáctkrát. Avšak v roce 2015 import klesl o 6 % a v roce 2016 již o 40 % na 3,87 mld. dolarů, což z něj udělalo 90. největšího dovozce ve světě. V roce 2016 Laoská lidově demokratická republika dovážela o 19 % (o 72 mil. dolarů) více než vyvážela. To znamená, že bilance byla negativní. V roce 2016 Laos dovážel především strojírenské výrobky (26 %). Na druhém místě byla rafinovaná ropa, která tvořila 14 % celého dovozu Laosu. Mimo jiné Laos dováží auta, železo, cement, ochucenou vodu, rýži, zlato, chemikálie, textil atd. V roce 2016 61 % laoského dovozu patřilo Thajsku. Dalšími významnými partnery v importu jsou Čína (19 %), Vietnam (10 %), Japonsko, Jižní Korea a Indonésie. (OEC, 2018d).

rok	Toky přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)	Stav přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)
2010	279	1 778
2011	301	2 079
2012	294	2 373
2013	427	2 800
2014	913	3 713
2015	1 079	4 792
2016	998*	5 790

*za rok 2016 je data z jiného zdroje

Tab. 6: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Laosu (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: Perspective Monde, 2018b, CEIC, 2017)

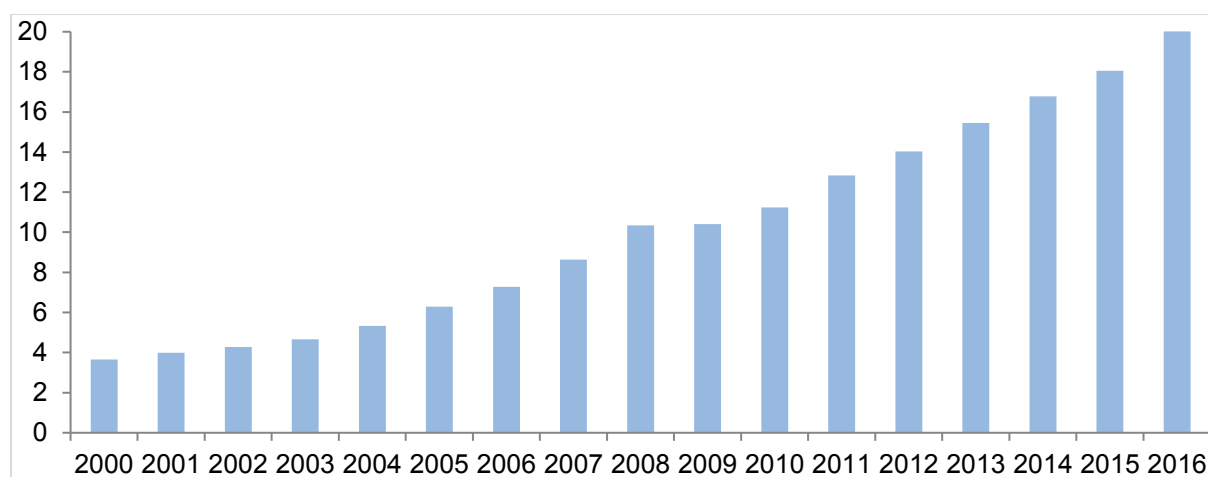
Tabulka 6 nám ukazuje, že přímé zahraniční investice do Laoské demokratické republiky rychle rostou každoročně. V roce 2016 tok zahraničních investic činil 998 mil. dolarů, což je třikrát více než v roce 2010. Avšak ve srovnání s Vietnamem je tok zahraničních investic do Laosu několikrát menší. V současné době podle snadnosti podnikání je Laos na 148. místě z 190 států. Země čelí problémům, které zahrnují slabou regulatorní účinnost a kontrolu korupce. (World Bank, 2018i). Většina přímých zahraničních investic v Laos přichází do sektoru zdrojů, zejména do hydroenergie a těžby (přibližně 80% celkových přímých zahraničních investic). Hlavní investice do Laosu v posledních letech pocházejí z regionu, zejména z Vietnamu, Thajska, Číny, Austrálie, Indie, Japonska a Koreje. (Schoenweger a Üllenberg, 2009)

Kambodža

Třetí zemí v jihovýchodní Asii, která mě zajímá, je Kambodža (oficiálně Kambodžské království). Na východě hraničí s Vietnamem, na severu s Laosem, na severozápadě s Thajskem a na jihozápadě má přístup k Thajskému zálivu Tichého oceánu. Podle území je ještě menší než Laoská demokratická republika, avšak je domovem 2,5krát více obyvatel. (World bank, 2018j). Kambodža je také chudá země Asie. V roce 2014 14% obyvatelstva žilo

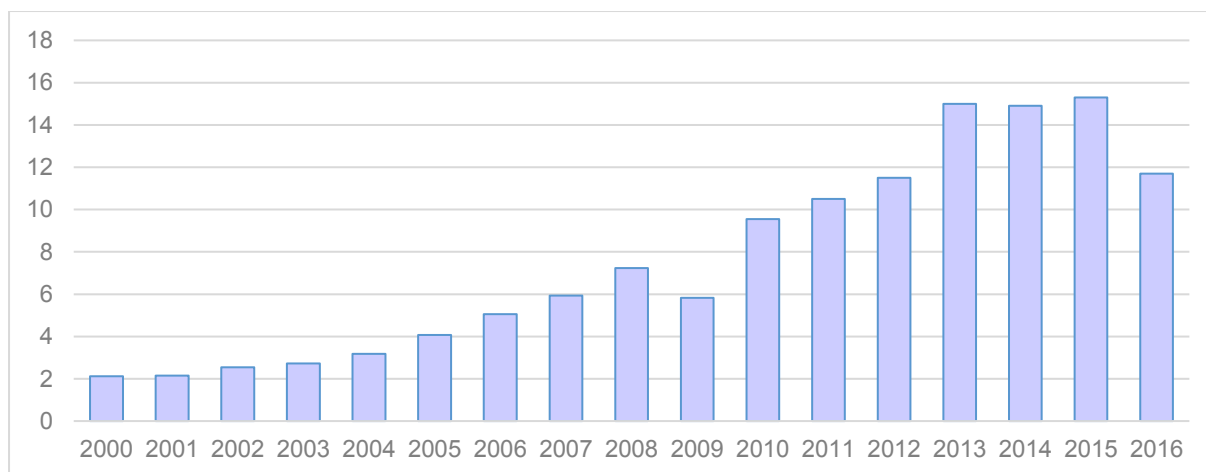
pod hranicí národní chudoby a z každého tisíce dětí narozených v Kambodži v roce 2015 25 zemřeli před svými prvními narozeninami. (ADB, 2017a).

Přírodní zdroje a zemědělství jsou základem hospodářství a živobytí v Kambodži. Pozemky, voda, lesy, ryby, minerály a drahokamy jsou hlavním přírodním bohatstvím země. Kolem 60 % země je pokryta lesy. (Hirsch, 2012). Avšak Kambodža je považována za jednu z nejrychleji rostoucích asijských zemí, která se může stát jedním z dalších asijských tygrů. Kambodžské hospodářství neustále roste. Hlavní průmyslová odvětví, která k tomu přispívají, jsou stavebnictví a oděvní sektor. Kromě toho se stává ještě více populárnějším odvětvím příjmů pro místní ekonomiku cestovní ruch. Ekonomové předpovídají, že hospodářský růst v Kambodži bude i nadále stoupat značným tempem i v příštích několika letech a že míra chudoby bude také ještě klesat. (World Bank, 2017e)

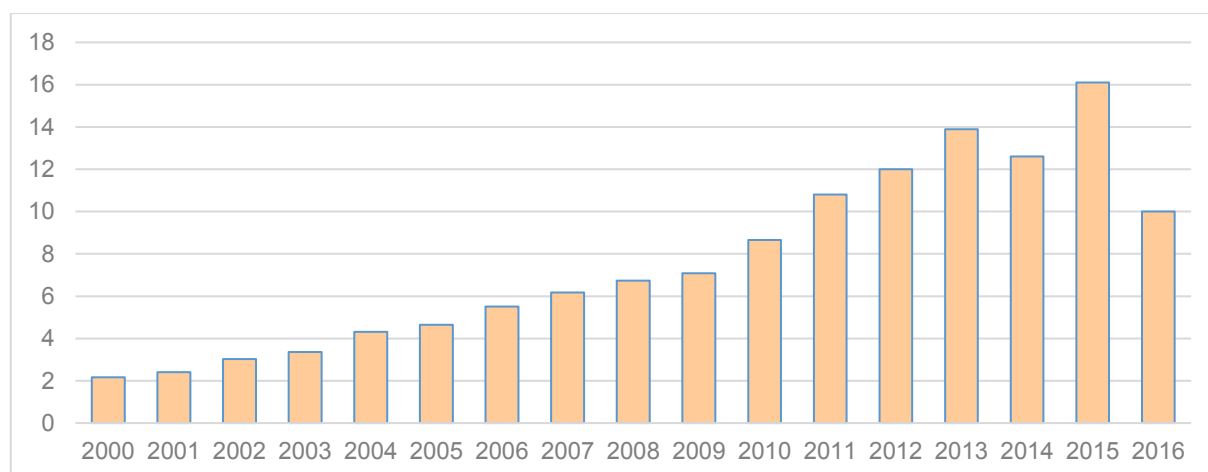
Graf 19: Vývoj HDP Kambodže v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018c)

Z grafu 19 je evidentní, že lze sledovat intenzivní růst během 16 let od roku 2000. Během těchto let se HDP Kambodže zvětšil více než pětikrát. V roce 2016 HDP tohoto státu činil 20 mld. dolarů. Je to o 21 % větší než u Laosu, ale více než desetkrát menší než HDP Vietnamu.

Graf 20: Export Kambodže v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018b)

Z grafu 21 je vidět, že vývoz Kambodže měl rostoucí trend od roku 2000 do roku 2016. Avšak v letech 2009, 2014 a 2016 došlo k propadu vývozu. V roce 2016 Kambodžské království dodalo zboží po celém světě ve výši 11,7 mld. dolarů, což znamená, že export státu se zvýšil více než pětikrát oproti roku 2000. Ve stejném roce se tato země stala 66 největším exportérem na světě. V roce 2016 Kambodža exportovala nejvíce oblečení a doplňky (68 % celého vývozu). Na druhém místě byli boty (8,2 %). Mimo jiné země vyváží kola, drahokamy, elektrické stroje a zařízení, vozidla, cereálie, ovoce, kožní a výrobky ze zvířecí kůže a střev a kožešiny. V roce 2016 Kambodža vyvážela 41 % celého exportu do Evropy, 29 % do Severní Ameriky a 28 % do Asie. Pokud se konkrétně zabýváme hlavními partnerskými zeměmi, tak k nim patří Spojené státy (21 % celého vývozu státu), Velká Británie (9,5 %), Německo, Japonsko, Kanada, Čína, Thajsko, Španělsko a Belgie. (OEC, 2018b)

Graf 21: Import Kambodže v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018b)

Z grafu 21 je zřejmé, že v letech 2000–2015 kambodžský import rostl (výjimkou byl rok 2014, kdy dovoz klesl o 11 % oproti roku 2013). V roce 2016 import klesl o 64 % a rovnal se 10 mld. dolarů. Kambodžské království nejvíce dováží textil, tato importní položka tvoří 1/3 celého dovozu státu. Dále jsou zde zastoupena strojní a elektrická zařízení, paliva, dopravní prostředky, potraviny, kovy, chemikálie, papíry atd. Největším dovozcem je Čína, která importuje do Kambodži 31 % všeho dovezeného zboží. Dalšími významnými partnery jsou Thajsko, Vietnam, Singapur, Japonsko, Hongkong, Jižní Korea, Indonésie, Malajsie.

rok	Toky přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)	Stav přímých zahraničních investic (v mil. dolarů)
2010	735	24 684
2011	795	25 419
2012	1 441	26 214
2013	1 345	27 655
2014	1 730	29 000
2015	1 701	30 730
2016	2 045	32 775

Tab. 7: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Kambodži (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: Perspective Monde, 2018a, KPMG, 2016)

Z tabulky č. 7 je patrné, že ve srovnání s jinými bývalými asijskými koloniemi, které nás zajímají v této práci, tok přímých zahraničních investic je téměř dvakrát větší než u Laosu, ale je osmkrát menší než u Vietnamu. Kambodža má otevřený a liberální režim pro zahraniční investory. Podle snadnosti podnikání je na 135. místě ze 190 států. (World bank, 2018g). Mezi hlavní investiční odvětví patří oděvy, obuv, kola, potravinářská výroba, montáž automobilů a motocyklů a výroba elektrických zařízení. V roce 2015 75 % přímých zahraničních investic pocházelo ze strany ASEAN. Hlavním investorem do Kambodži byla Čína (61 % všech zahraničních investic). Dalšími čtyřmi významnými zahraničními partnery byli Velká Británie, Singapore, Vietnam a Malajsie. (Shira a kol, 2017)

Z výše uvedené analýzy vyplývá, že všechny tři bývalé francouzské kolonie v jihovýchodní Asii jsou stále spíše agrární země. Navzdory prudkému růstu v několika letech Vietnam, Laoská demokratická republika a Kambodžské království stále mají velké množství ekonomických problémů. Každý z těchto států musí bojovat proti chudobě. Nejchudším státem z těchto tří je Laos. Vietnam je naopak nejvíce ekonomicky rozvinutý stát. Jeho HDP je několikrát větší než HDP Laosu a Kambodži. Má potenciální zásoby ropy, plynu a minerálních zdrojů. Navíc je nejatraktivnější ze všech tří ekonomik pro přímé zahraniční investice. Avšak Laos a Kambodža mají také pozitivní vyhlídky do budoucna. Zahraniční investice do těchto zemí každoročně rostou, což určitě pomáhá bojovat s chudobou a nezaměstnaností.

Při porovnání obou regionů (Afriky a Indočíny) není možné nepochybně tvrdit, který z regionů má nejlepší vyhlídky do budoucna, ale můžeme konstatovat, že nejperspektivnějším státem ze všech sedmi je v současné době Vietnam.

2 Postavení bývalých kolonií v zahraničním obchodě Francie

2.1 Zahraniční obchod Francie

Francie (oficiální název Francouzská republika) je transkontinentální stát, který zahrnuje hlavní území v západní Evropě a množství zámořských regionů a území. Patří k ní ostrov Korsika ve Středomoří, čtyři zámořské departementy: Martinik, Guadeloupe, Réunion, Francouzská Guyana a zámořská území: Francouzská Polynésie, Nová Kaledonie, Saint-Pierre, Miquelon a řada souostroví v Pacifiku. Celková rozloha země činí kolem 550 tisíc kilometrů čtverečních a v roce 2016 byla domovem pro 66,9 mil. lidí. (World Bank, 2018d), (World Bank, 2018j)

Navzdory nedostatku některých přírodních zdrojů francouzská ekonomika v současnosti obsazuje vedoucí pozice na evropském a světovém trhu. Přes skutečnost, že poměrně velký podíl ekonomických subjektů ve Francii vlastní stát, Francie se ve světové ekonomice stabilně nachází v první desítce. Tím pádem v roce 2016 Francie získala 6. místo podle HDP na světě. V roce 2016 HDP Francie činil 2 465 mld. dolarů. (World Bank, 2018d). Podle indexu lidského rozvoje Francie byla umístěna na 21. místo v roce 2015. (UNDP, 2016).

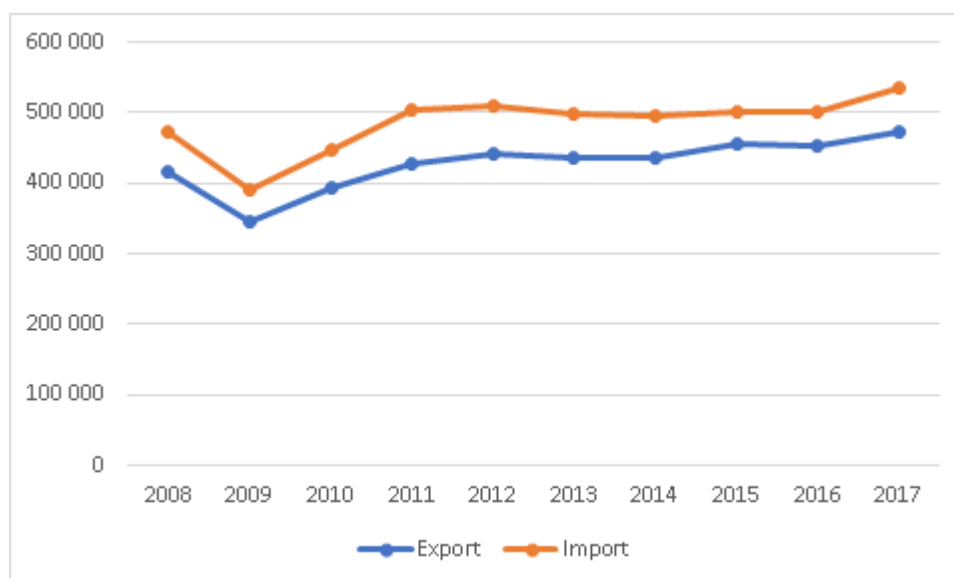
	Export	Import
Čína*	1	2
Německo	2	3
Spojené státy	3	1
Japonsko	4	6
Jižní Korea	5	9
Francie	6	5
Nizozemsko	7	7
Spojené království	8	4
Itálie	9	10
Mexiko	10	12

*nezahrnuje Hong Kong

Tab. 8: Místo Francie ve světovém obchodě (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Lekiosque, 2017)

	Export	Import	Saldo
2008	417 635	473 854	-56 219
2009	346 482	391 872	-45 390
2010	395 039	447 484	-52 445
2011	428 610	503 120	-74 510
2012	442 014	509 596	-67 582
2013	436 180	497 961	-61 781
2014	436 675	495 159	-58 484
2015	455 463	500 566	-45 103
2016	452 935	501 274	-48 339
2017	473 245	535 509	-62 264

Tab. 9: Vývoj zahraničního obchodu Francie (2008-2017) (v mil. eur) (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Lekiosque, 2017)

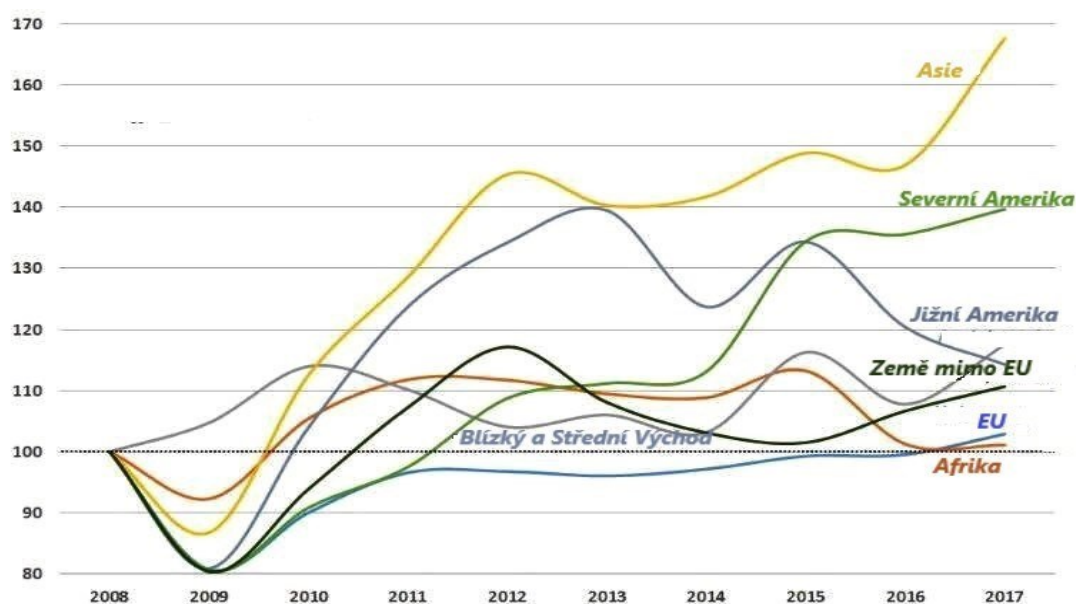
Graf 22: Vývoj zahraničního obchodu Francie (2008-2017) (v mil. eur) (Graf je vyroben na základě zdroje: Lekiosque, 2017)

Vzhledem k tomu, že tato kapitola je věnována zahraničnímu obchodu Francie, nejvíce mě jako autorku práce, zajímá export a import mnou vybrané ekonomiky. Tabulka 8 ukazuje deset největších světových vývozců a jejich místo ve světovém dovozu. Jak je vidět, Francie je 6. největším exportérem na světě a je umístěna na 5. místě jako největší světový importér.

Graf 4 podrobně zobrazuje vývoj zahraničního obchodu Francie mezi roky 2008 a 2017. Z něho je patrné, že během posledního desetiletí dovoz převyšoval vývoz. Z toho vyplývá, že Francie během těchto let měla negativní saldo obchodní bilance, (s tím je třeba také spojeno větší světové postavení Francie jako dovozce než vývozce). V roce 2009 je možné pozorovat prudký pokles obchodu více než o 20 %, což bylo důsledkem světové finanční krize. V roce 2010 byl zaznamenán růst obchodu o 12 % oproti roku 2009. V následujících letech se pohyboval a byl sledován střídavý vývoj. Například zvýšení dovozu v peněžním vyjádření v roce 2017 ve srovnání s rokem 2016 bylo spojeno se zvýšením světových cen ropy a energie. (Lemoyne, 2018)

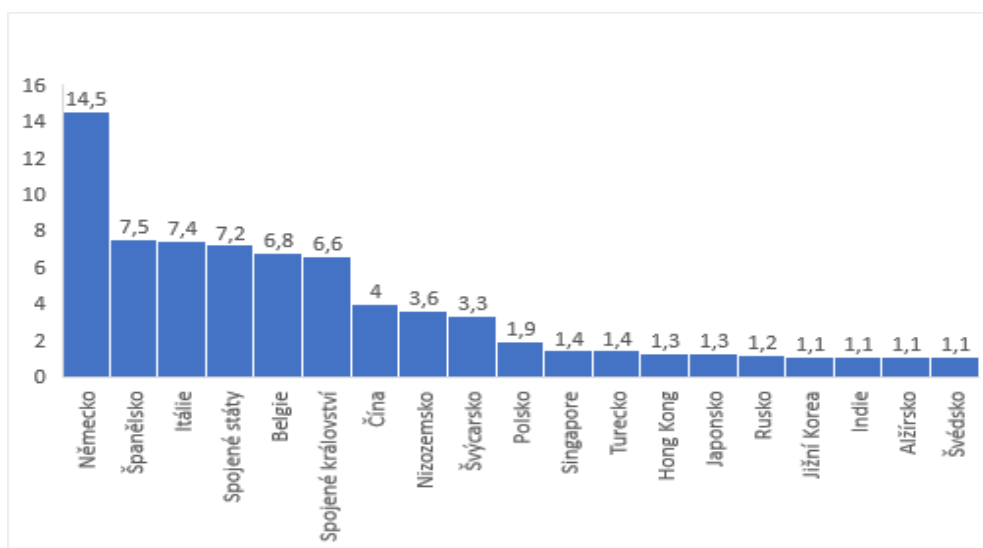
Co se týče hlavních odvětví ekonomiky, Francie je podle úrovně zemědělské produkce francouzského hospodářství na prvním místě mezi zeměmi Evropské Unie a je druhým největším na světě. Francie je lídrem v západní Evropě ve výrobě mléka a obilí, cukrové řepy, brambor, masa, vína a současně je největším vývozcem široké škály zemědělských produktů. V roce 2015 zemědělství obsadilo třetí místo ve francouzském obchodu. Export zemědělských produktů ve stejném roce činil 60 mld. eur (13,5 % celého vývozu) a ve světě se Francie umístila na šestém místě podle vývozu těchto potravin po USA, Nizozemsku, Německu, Brazílii a Číně. Na vývozu se nejvíce podílí vína, lihoviny a jiné alkoholické nápoje (víno a koňak představují 80 % francouzského exportu alkoholických nápojů). Vývoz těchto komodit se rovnal 13,3 mld. eur, což udělalo Francii největším vývozcem těchto produktů ve světě. V roce 2015 dovezla Francie o trochu méně potravin, než vyvezla -51 mld. eur nebo 10 % celého importu. (Trésor, 2016b)

Kromě zemědělství se v této zemi rozvíjejí taková odvětví, jako je cestovní ruch, telekomunikace, průmysl, doprava, energetika. Mimo jiné oblast služeb se stala hybnou silou v rozvoji státu. To se vysvětluje skutečností, že cestovní ruch je jednou z nejvýnosnějších položek rozpočtu země. Chemie a motorová vozidla přispěly nejvíce ke zvýšení vývozu v roce 2017. Mezi další úspěšné odvětví ve vývozu patřily metalurgie, zařízení, potraviny, rafinované ropné produkty, textil atd. Energetika, vybavení a letecký průmysl, naopak, přispěly nejvíce ke zvýšení schodku obchodní bilance. (Lekiosque, 2017), (Lemoyne, 2018)

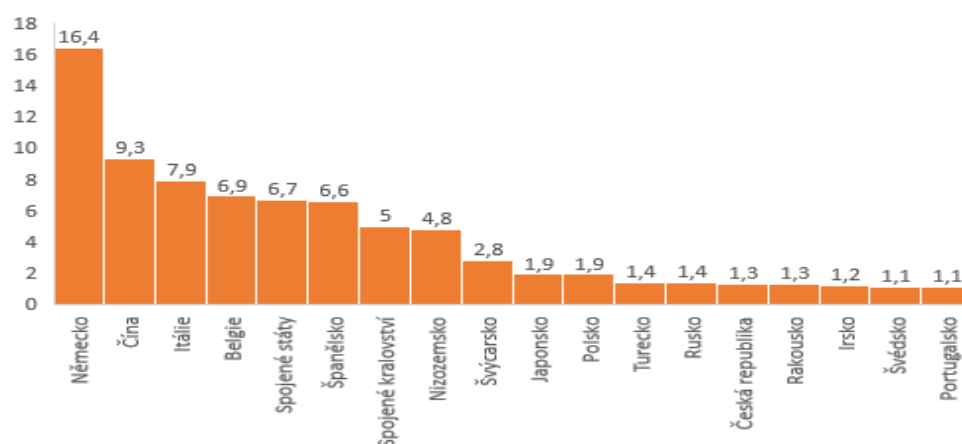

Graf 23: Vývoj exportu Francie se světem (2008-2017) (Graf je vyroben na základě zdroje: Lemoyne, 2018)

V celkovém obchodě Francie (vývoz + dovoz zboží) představuje Evropská unie téměř 60 %, po ní následuje Asie s 15, 1 %. Z grafu 5 je patrné, že Asie je nejdynamičtější oblastí pro francouzský vývoz od začátku světové krize. Na druhém místě podle dynamiky růstu vývozu z Francie je Severní Amerika.

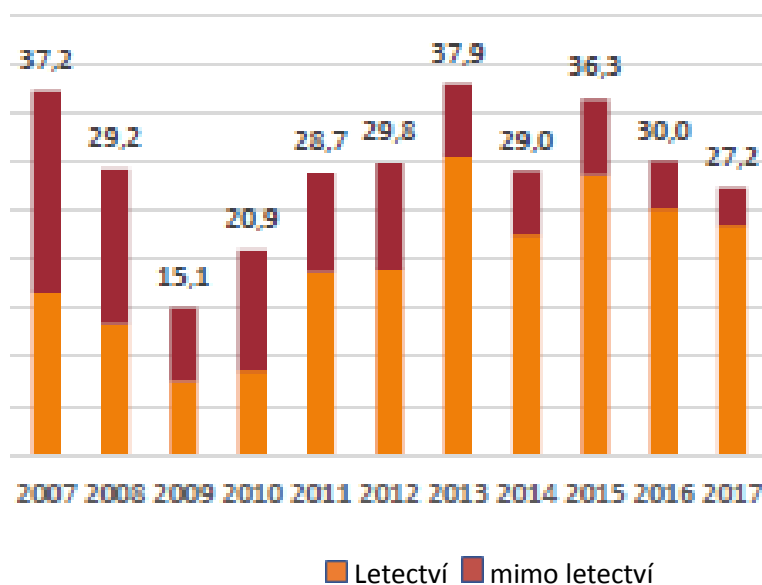

Graf 24: Hlavní vývozci ze Francie (v %) (Zdroj: Lemoyne, 2018)

Graf 25: Hlavní dovozci do Francie (v %) (Zdroj: Lemoyne, 2018)

Na grafu 24 vidíme, že největším vývozcem v roce 2017 bylo Německo. Španělsko si udrželo druhé místo. Itálie se stala třetím hlavním partnerem v exportu Francie. Z grafu 25 je patrné, že Německo je také největším dodavatelem do Francie. Dalšími významnými partnery jsou Čína, Itálie, Belgie a Spojené státy.

Graf 26: Vývoj důležitých smluv uzavřených pro vývoz (vyjádřeny v peněžním ekvivalentu) (2007-2017) (Zdroj: Lemoyne, 2018)

Pro hrubou představu o perspektivách ekonomiky a francouzského trhu je také třeba rozebrat spolupráci Francie se zahraničními společnostmi. Tudiž nám graf 8 ilustruje vývoj uzavřených smluv pro export ze zahraničními společnostmi mezi roky 2007 a 2017. Skutečnost, že počet velkých smluv o civilním zařízení s "francouzským podílem" (podíl vývozu z Francie)

uzavřených v rozvíjejících se a rozvojových zemích klesl v roce 2017 na 27, 2 mld. eur oproti 30 mld. eur v roce 2016 (-9 %), vypovídá o zhoršení situace ve francouzském vývozu. Z uzavřených smluv letecký průmysl zůstává dominantním odvětvím a představuje 86 % hlavních smluv o částkách (23, 4 mld. eur). V roce 2016 byly podepsány základní smlouvy v oblasti letectví se zeměmi Asie a Středního východu, v roce 2017 se centrum přesunulo směrem k Latinské Americe a zemím z východní Evropy. Kromě letectví byly v oblasti energetiky a železniční dopravy uzavřeny další smlouvy ve výši 3,8 miliard eur v Mosambiku, Vietnamu, Zambii a v emirátech. Navzdory prudkému snížení spolupráce s asijským trhem, Asie zůstává první klientskou oblastí s 31 % z celkového počtu (oproti 58 % v roce 2016). Na druhém místě je Latinská Amerika. (Lemoyne, 2018)

Z rozboru hospodářství Francie s důrazem na zahraniční obchod lze nepochybně usoudit, že Francie vlastní jednu z nejsilnějších ekonomik na světě, ale jako každý systém má své problémy. Například v poslední době ekonomika země utrpěla škody kvůli fluktuaci eura a snížení světových cen ropy a energie. Zemědělství, cestovní ruch, průmysl, telekomunikace, doprava, energetika a chemie jsou nejúspěšnější odvětví francouzské ekonomiky, zatímco letecký průmysl je nejslibnější a rychle se rozvíjející. (Trésor, 2016a), (Trésor, 2016b), (Lekiosque, 2017), (Lemoyne, 2018)

2.2 Francie a její bývalé africké kolonie

Přes rozpad francouzské koloniální říše v 60. letech minulého století se Francii podařilo udržet kontrolu nad ekonomickým systémem a tím ovlivňovat domácí i zahraniční politiku nově nezávislých malých zemí. Bylo to usnadněno zachováním měnové zóny franku, která vznikla ještě před vypuknutím druhé světové války. (Timoshina, 2017)

V současné době Francie má stále určitý vliv na své bývalé africké kolonie. Tento závěr lze nalézt na základě níže uvedené analýzy zahraničního obchodu mezi Francií a jejími bývalými africkými koloniemi a francouzskými přímými zahraničními investicemi do těchto afrických států. Dnes Francie hraje roli regionální moci v Africe. Bývalý francouzský prezident François Mitterrand říkal, že *"Bez Afriky nebude žádná historie Francie v 21. století."* Politika Francie vůči subsaharské Africe se vysvětluje kulturními, geopolitickými a humanitárními zájmy s důrazem na hospodářství, těžební a ropný průmysl. Z takovéto těsné spolupráce prosperují

obě strany. Pro Francii je africký region slibným trhem, zatímco pro své bývalé kolonie je Francie významným investorem a zaměstnavatelem. (Mouissi, 2016a)

2.2.1 Zahraniční obchod Francie s jejími bývalými africkými koloniemi

Tato část práce je jednou z nejdůležitějších, proto začnu přímo z konkrétní analýzy obchodu mezi Francií a každou z jejích bývalých afrických kolonií. Pro tuto analýzu budu používat především nejaktuálnější makroekonomické údaje z roku 2016, které jsou disponibilní na stránkách WITS.

	Import do Francie	Export z Francie	Celkem
Alžírsko	3 306 012 250	5 622 727 170	8 928 739 420
Gabon	169 063 770	519 271 560	688 335 330
Ghana	320 815 850	303 468 450	624 284 300
Madagaskar	525 022 870	355 584 260	880 607 130
Maroko	4 701 496 360	4 729 562 880	9 431 059 240
Mauricius	314 039 580	386 786 340	700 825 920
Nigérie	2 365 676 480	1 279 774 100	3 645 450 580
Pobřeží slonoviny	871 328 940	1 187 934 480	2 059 263 420
Republika Kongo	46 280 150	575 718 560	621 998 710
Tunisko	4 608 721 900	3 582 060 670	8 190 782 570
Celkem	17 228 458 150	18 542 888 470	35 771 346 620

*Tab. 10: Obchod Francie s jejími 10 bývalými africkými koloniemi v roce 2016 (v eurech)
(Tabulka je vyrobena na základě zdroje: WITS, 2018c)*

Tabulka 10 se týká bezprostředně obchodu mezi Francií a africkými státy. V roce 2016 jejich obchod činil kolem 36 mld. eur, což se rovnalo 3,4 % celého zahraničního obchodu Francie a téměř polovině obchodu mezi Francií a celou Afrikou. Ve stejném roce dovoz do Francie dosáhl 17,23 mld. eur, zatímco vývoz byl o 1,31 mld. eur větší. Jak je vidět z tabulky, nejvýznamnějším francouzským obchodním partnerem z těchto afrických zemí je Maroko. V roce 2016 obchod s tímto státem představoval zhruba třetinu celkového obchodu

mezi Francií a deseti bývalými africkými koloniemi. Na druhém místě podle objemu zahraničního obchodu je Alžírsko, na třetím místě pak je Tunisko. Je zajímavé, že například pokud jde o zahraniční obchod s Alžírskem z grafu je evidentní, že export z Francie do Alžírska převyšuje export z Alžírska do Francie v poměru 62 %: 38 %. Avšak Tunisko má opačné obchodní vztahy s evropským státem. Francie dováží z Tuniska více než vyváží (import do Francie tvoří 56 % obchodu mezi státy). Maroko má relativně malou hodnotu obchodní bilance, což znamená, že export z Francie a import do této země byl přibližně stejný. Je lze dospět k závěru, že země v severní Africe tvoří zhruba 37 % obchodu Francie s africkým kontinentem vůbec.

Maroko

Pro analýzu obchodu s Alžírskem je níže uvedena celá kapitola, proto dále v této podkapitole nebude popsán obchod Francie s tímto státem. Co se týká Maroka, v této zemi se od roku 2000 francouzský tržní podíl strukturálně snížil a v roce 2015 dosáhl 12,4 %. V letech 2006–2015 francouzský vývoz do Maroka vzrostl v průměru o 1,7 % ročně. To bylo způsobeno zvyšující se otevřeností království, vytváření větší konkurence a modernizací marockého trhu (vznik marockého automobilového sektoru a obecněji i posun marockých exportů). Od roku 2012 je Francie druhým největším obchodním partnerem Maroka (druhý největší dodavatel a druhý největší zákazník), na prvním místě je Španělsko. Mezi hlavní odvětví obchodu Francie a Maroka patří průmyslové výrobky, mechanické, elektrické, elektronické a počítačové vybavení, dopravní zařízení a produkty zemědělství, lesnictví a rybolovu. (Trésor, 2017e)

Tunisko

Navzdory skutečnosti, že v tuniské obchodní bilanci je strukturální deficit, Francie má s touto zemí bilaterální obchodní schodek, který by měl v roce 2017 vzrůst zhruba na 1 mld. eur. V posledních letech Francie ztratila podíl na tuniském trhu a v roce 2017 ztratila svou pozici předního dodavatele do Tuniska ve prospěch Itálie. V roce 2016 francouzský vývoz do Tuniska klesl o 10 % oproti roku 2015. Dovoz Francie z Tuniska vzrostl v roce 2016 o téměř 5 % a dosáhl rekordní úrovně. Francie si zachová své historické postavení jako přední tuniský zákazník, což představuje téměř 30% vývozu země. Odvětví mechanického, elektrického a výpočetního vybavení a materiálů představuje rostoucí podíl francouzského dovozu (40 % v roce 2016 oproti 20 % v roce 2006). (France diplomatie, 2018)

Gabon

Francouzský vývoz do Gabonu od roku 2014 neustále klesal. V roce 2015 byl sledován další prudký pokles téměř o 21 %. To bylo způsobeno poklesem nejvýznamnějších exportních položek: průmyslové výrobky (pokles tržeb ve výrobě hutního a kovového zboží), mechanické a výpočetní vybavení a potraviny, ale například se export léků naopak zvětšil. Francouzský dovoz se soustřeďuje převážně na dvě položky: suroviny (hlavně ropa), dřevěné a kovové výrobky. V roce 2016 celý objem zahraničního obchodu mezi Francií a Gabonem činil kolem 700 mil. eur. (Trésor, 2017a)

Ghana

Další africkou bývalou kolonií pro stručnou analýzu je Ghana. V roce 2016 se francouzský vývoz do Ghany výrazně snížil na 321 mil. eur (k poklesu došlo zejména ve druhé polovině roku). Francouzský vývoz do Ghany se soustřeďuje především na čtyři odvětví: agropodnikání, průmyslové a zemědělské stroje, hutní a kovové výrobky a léčiva. Export z Ghany v roce 2016 také významně klesl o 51 % na 303 mil. eur. V ghanském vývozu dominují nákupy zemědělských, lesnických, rybářských a akvakulturních produktů (65,5 %). Francouzský dovoz z Ghany byl hlavně ovlivněn prudkým poklesem nákupu surovin (-86,6 %) a potravin. Pokles cen ropy od roku 2014 byl hlavním důvodem poklesu exportu z Ghany. (Trésor, 2017b)

Madagaskar

Poslední desetiletí bylo poznamenáno zvýšením obchodu mezi Francií a Madagaskarem, což představuje nárůst o 37% mezi lety 2007 a 2016. Po mírném poklesu v roce 2014 (-0,8%) se zvýšila míra růstu oboustranného obchodu. Podle francouzských celních předpisů 70 % produktů vyvážených Francií do Madagaskaru soustředěno ve čtyřech odvětvích: textil, oděv, kůže a obuv (28 % celého francouzského exportu do Madagaskaru), mechanické, elektrické a elektronické zařízení (24 %), zemědělství (11 %) a farmaceutika (7,4 %). Francouzský dovoz z Madagaskaru se týká výrobků s nízkou přidanou hodnotou a je soustředěn do tří odvětví, které tvoří téměř 90 % celkového dovozu: textil, oděvy, kůže a obuv (35,9 % madagaskarského vývozu do Francie), zemědělství, lesnictví, produkty rybolovu a akvakultury (52,8 %) a potraviny (23,8 %). (Trésor, 2017j)

Mauricius

Francie je třetím největším obchodním partnerem Mauricia za Indií a Čínou a daleko před Spojeným královstvím. Na úrovni subsaharské Afriky se Mauricius postavil v roce 2016 jako 10. francouzský zákazník a jeho 7. dodavatel. Z tabulky 10 vyplývá, že v roce 2016 se dovoz do Francie z této země rovnal 314 mil. eur. Mezi hlavní položky vyvezené ve stejném roce patří průmyslové výrobky (45,8 % celého exportu z Mauricia), mechanická, elektronická a elektrická zařízení (23,3 %) a produkty zemědělství (18,7 %). Co se týče exportu z Francie na Mauricius, převyšoval import do Francie o 73 mil. eur v roce 2016. Nejvíce Francie přepravila průmyslové výrobky (63,4 %), potraviny, zemědělské produkty, lesnictví, produkty rybolovu a akvakultury a ostatní produkty těžebního průmyslu. (Trésor, 2017c)

Nigérie

Dalším významným obchodním partnerem je Nigérie. V roce 2016 se objem obchodu mezi Francií a Nigérií meziročně snížil o 22,3 %. Nicméně Nigérie zůstává největším obchodním partnerem Francie v subsaharské Africe (na druhém místě je Jihoafrická republika). Nigérie je 49. největším francouzským zákazníkem na světě. Na prvním místě ve francouzském exportu do Nigérie se nacházejí léky a představují 32,6 % celého vývozu z Francie do tohoto státu. Na druhém místě jsou rafinované ropné výrobky (29,4 %). Mimo jiné Francie dováží do Nigérie mechanická zařízení, elektrické, elektronické, počítačové vybavení a potraviny. Nigérie udržuje své postavení jako pátý největší dodavatel přírodních uhlovodíků do Francie, zůstává první v subsaharské Africe před Angolou a druhý na celém africkém kontinentě za Alžírskem. Export z Nigérie do Francie se skládá z 80,7 % ropy, 12,8 % přírodního, zkapalněného nebo plynného plynu a 3,3 % výrobků z rafinace ropy. (Trésor, 2017d)

Pobřeží slonoviny

V roce 2016 obchod mezi Francií a Pobřežím slonoviny zůstal v podstatě stabilní ve srovnání s rokem 2015. V subsaharské Africe je Pobřeží slonoviny třetím největším francouzským trhem po Jižní Africe a Nigérii. Tabulka ukazuje, že export z Francie převyšoval import z Pobřeží slonoviny do Francie a rovnal se 1,2 mld. eur v roce 2016. Struktura francouzského vývozu do Pobřeží slonoviny je stabilní. Skládá se převážně z mechanického, elektrického, elektronického a výpočetního vybavení (27 % celkového francouzského vývozu), zemědělských produktů a produktů rybolovu (18%), zemědělských potravin (13%) a farmaceutických výrobků (13%). Dovoz do Francie z africké země činil více než 871 mil. eur

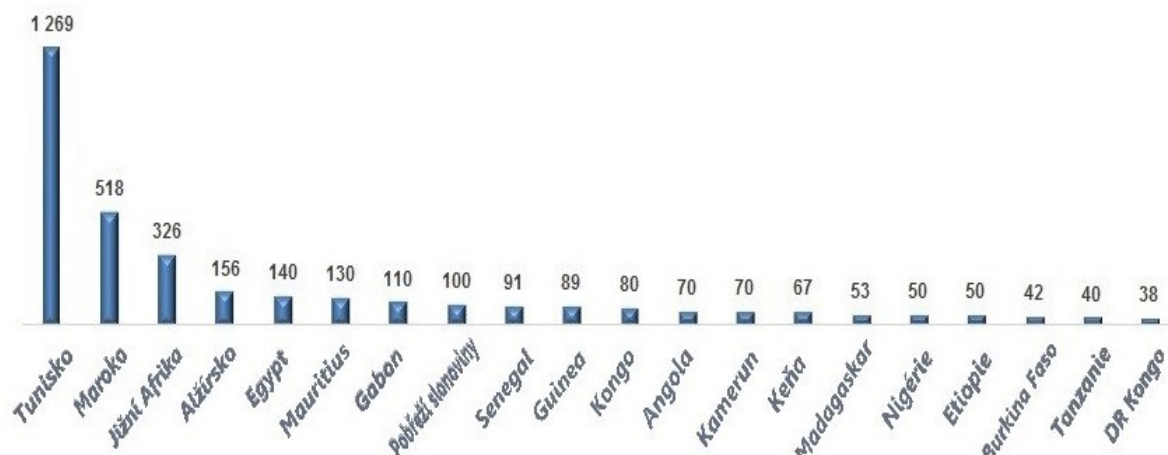
ve stejném roce a byl soustředěn na zemědělské produkty. Kakao, které je hlavním vývozním produktem z Pobřeží slonoviny do Francie v roce 2016 s 45 % podílem na trhu, je následováno kávou (24%) a tropickým ovocem (16,5 %). (Trésor, 2017f)

Republika Kongo

Republika Kongo je poslední bývalá francouzská kolonie z tabulky 10, jejíž obchod s Francií bude analyzován. Pokles mezinárodních cen ropy od roku 2014 měl negativní vliv na hospodářství konžské republiky. Po výrazném poklesu v roce 2015 se hospodářský růst v roce 2016 stal negativním poprvé za několik let. Tato situace silně ovlivnila oboustranný obchod mezi Francií a Republikou Kongo. Tento africký stát byl pro Francii tradičně zákazníkem číslo jedna ve střední Africe, avšak ztratil své místo v roce 2016 ve prospěch Kamerunu. Většinu francouzského vývozu do Kongo tvoří průmyslové výrobky (48 %) jako jsou hutní a kovové výrobky (24 %), mechanická zařízení, elektrická zařízení, elektronika a počítače (30,4 %), zemědělsko-potravinářské výrobky (15,3 %). Dovoz Francie z Republiky Kongo klesl o 52,6 % v roce 2016. Tento prudký pokles je způsoben především prudkým poklesem hodnoty francouzského dovozu přírodních uhlovodíků z této země (o 92,2 %). Konžské průmyslové výrobky jsou největší položkou francouzského dovozu (41,3 %), dřevo a dřevěné výrobky představují 78 %. Rafinované ropné produkty (22 %) představují druhou největší položku francouzského dovozu, po němž následují zemědělské produkty, produkty lesního hospodářství, rybolovu a akvakultury (21%) a surové uhlovodíky (9,1%). (Trésor, 2017g)

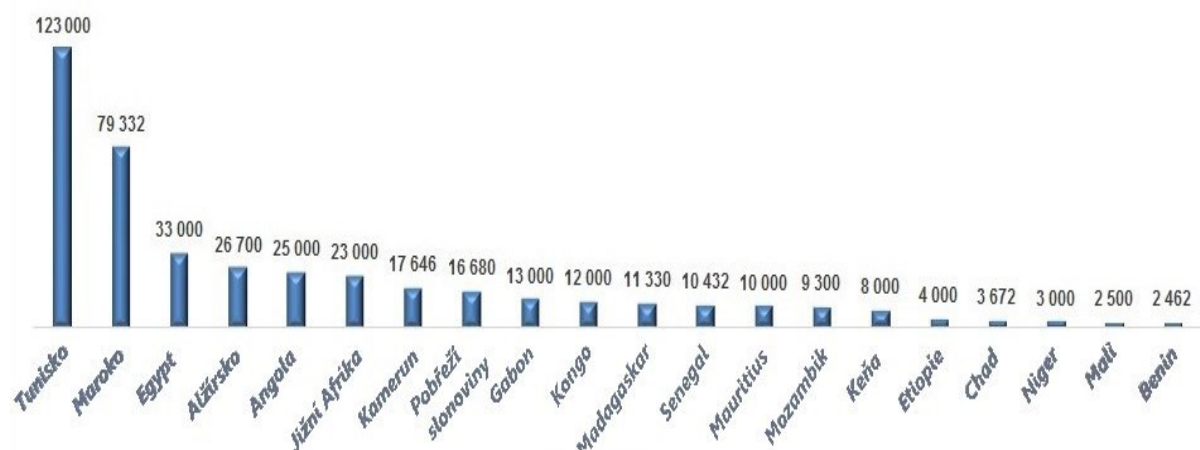
Analýza podílu Francie na trhu v Africe ukazuje, že z dvaceti zemí, ve kterých Francie má na trhu největší podíl, dvanáct z nich jsou její bývalé kolonie. To opět dokazuje, že Francie má dostatečný vliv na své bývalé kolonie ve všech oblastech a je pro ni mnohem jednodušší pro ní proniknout na své trhy než na trhy takových států jakými jsou například Zimbabwe nebo Tanzanie. Avšak v roce 2016 lze konstatovat snížení celkového zahraničního obchodu Francie s těmito deseti africkými státy celkem. (WITS, 2018c)

2.2.2 Francouzské přímé zahraniční investice do jejích bývalých afrických kolonií

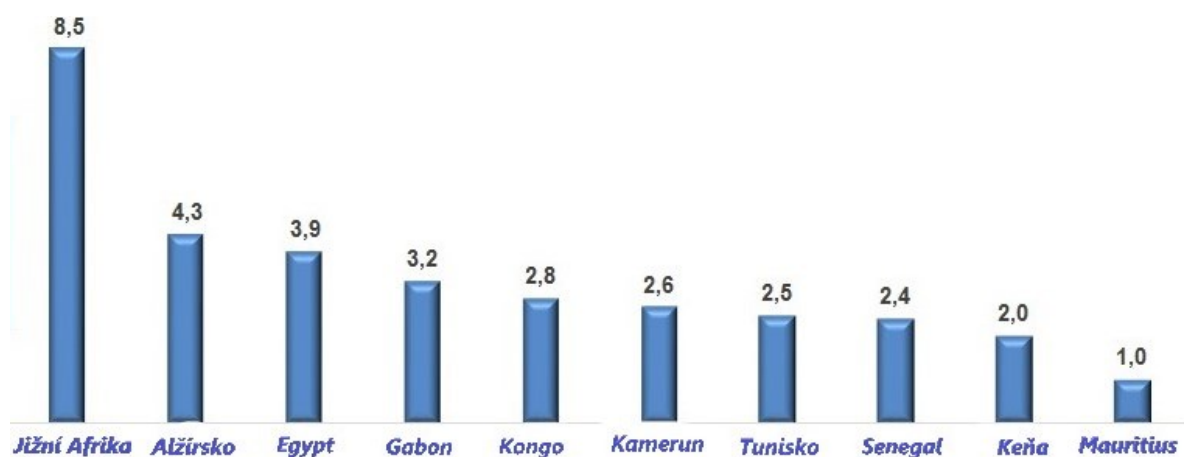
Graf 27: Počet francouzských firem v Africe v roce 2014 (Top 20) (Graf je vyroben na základě zdroje: Mouissi, 2016a)

V roce 2014 se na africkém kontinentě nacházelo kolem čtyř tisíc francouzských podniků, které zaměstnávaly více než 450 tisíc osob. Z grafu 9 je patrné, že ze všech bývalých kolonií na tomto kontinentu, a ve skutečnosti ze všech afrických zemí, je Tunisko nejzajímavějším trhem pro francouzské podnikatele. Ve stejném roce v Tunisku byl registrován největší počet firem a poboček francouzských společností, oficiálně jich bylo 1269. Na území Maroka, například, působí více než dvakrát méně francouzských podniků. V roce 2014 jich bylo 518. Alžírsko je čtvrtým státem Afriky podle počtu francouzských společností (156). Zajímavé je, že velký ostrov Mauricius, který byl také francouzskou kolonií, je šestým státem v tomto seznamu, zde v roce působilo 130 francouzských podniků. Dalšími bývalými koloniemi jsou Republika Gabon s 110 francouzskými společnostmi, Pobřeží slonoviny s trochu menším počtem (100 podniků), Senegal (91 společnost) a Guinea s téměř stejným počtem francouzských podniků (89). (Mouissi, 2016a)

Graf 28: Počet pracovních míst vytvořených francouzskými společnostmi v Africe v roce 2014 (Top 20) (Graf je vyroben na základě zdrojů: Mouissi, 2016a)

Jak je vidět v grafu 10, Tunisko, které již má největší počet francouzských firem v Africe, tvoří více než čtvrtinu pracovních míst vytvořených Francií na kontinentu (kolem 123 tisíc v roce 2014), zatímco počet pracovních míst v Maroku oficiálně činil 79 332 a v Alžírsku - 26 700. Ve svých dalších bývalých koloniích v subsaharské Africe Francie vytvořila také řadu pracovních míst, ale tento počet je v průměru desetkrát nižší než v Tunisku. To platí zejména pro Kamerun (17 646 pracovních míst), Pobřeží slonoviny (16 680 zaměstnanců), Gabon (kolem 13 tisíc), Kongo (12 tisíc pracovních míst), Senegal (10 433) a Čad (3 672 zaměstnanců ve francouzských podnicích).

Graf 29: Obrat francouzských firem v Africe (mld. eur) v roce 2014 (Top 10) (Graf je vyroben na základě zdrojů: Mouissi, 2016a)

Z grafu 11 vyplývá, že navzdory skutečnosti, že na území Jihoafrické republiky působí téměř čtyřikrát méně francouzských firem než v Tunisku, obrat těchto společností činí 8,5 mld. eur

a je to o 6 mld. více než obrat francouzských firem v Tunisku. Dobrým ukazatelem ekonomické aktivity je Alžírsko jako trh pro francouzské podniky. V roce 2014 jejich obrat činil 4,3 mld. eur. Zajímavým faktem je to, že bez ohledu na relativně velký počet francouzských společností na území Mauricia, je na desátém místě podle výše obrátů v těchto podnicích.

V roce 2015 se tok přímých francouzských investic do afrických států odhadoval na 2,5 mil. eur (aktuálnější statistiky nejsou dostupné), a to navzdory skutečnosti, že v předchozích dvou letech došlo k odlivu francouzských investic z tohoto regionu. Největší část těchto investic přichází do frankofonních zemí - 1,75 mld. eur, z toho 1,239 mld. eur dostává Republika Kongo. Dalšími atraktivními trhy pro francouzské investory jsou Nigérie (752 milionů eur) a Gabon (340 milionů eur). Jak jsem již zmínila ve své práci, Francie je také důležitým investorem pro Alžírsko, Tunisko, Maroko a Čad. Vůči Tunisku je druhým největším investorem, který v roce 2015 tvořil 16 % přímých investic do tohoto státu (137 mil. eur). Ve stejném roce tok francouzských přímých investic do Maroku činil 236 mil. eur, zatímco v Alžírsku naopak byl sledován odliv francouzských investic ve výši 172 mil. eur. (CIAN, 2016). Tradičně francouzské společnosti investují svůj kapitál do těžebního odvětví. Avšak existují také jiná atraktivní odvětví pro investory. K nim patří například telekomunikační trh, který za posledních pět let je nejrychleji se rozvíjícím odvětvím v Africe. (Monde.fr, 2016)

3 Obchodní vztahy Francie s Alžírskem

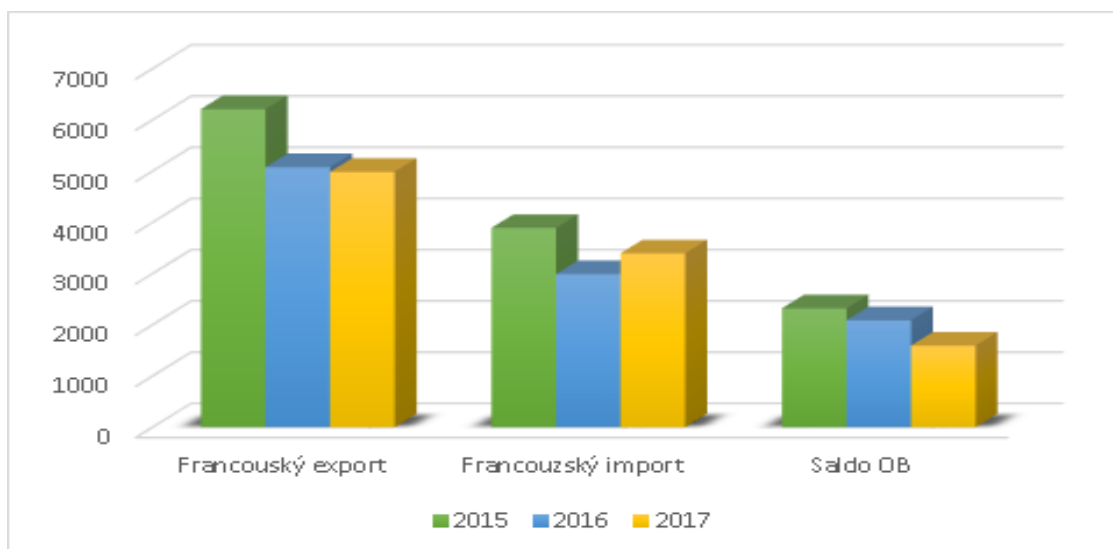
Třetí kapitola je rozdělena na dvě podkapitoly. První podkapitola nesoucí jméno *“Obchod Francie a Alžírsko”* obsahuje analýzu obchodních vztahů těchto dvou států s důrazem hlavně na obchod mezi nimi od roku 2015. V druhé podkapitole *“Perspektiva vztahů Francie a Alžírsko”* budou prostudovány perspektivy jejich vztahů do budoucna.

3.1 Obchod Francie a Alžírsko

Franko-alžírské vztahy jsou velmi dlouho předmětem diskuse. Po mnoha letech konfliktu, stejně jako mučení související s koloniálním obdobím, nyní lze pozorovat nové mírové vztahy mezi Francií a Alžírskem. Poněvadž se v této kapitole zajímám o vývoji pouze obchodních a ekonomických vztahů mezi těmito státy, přejdu přímo k analýze jejich rozvoje v těchto oblastech.

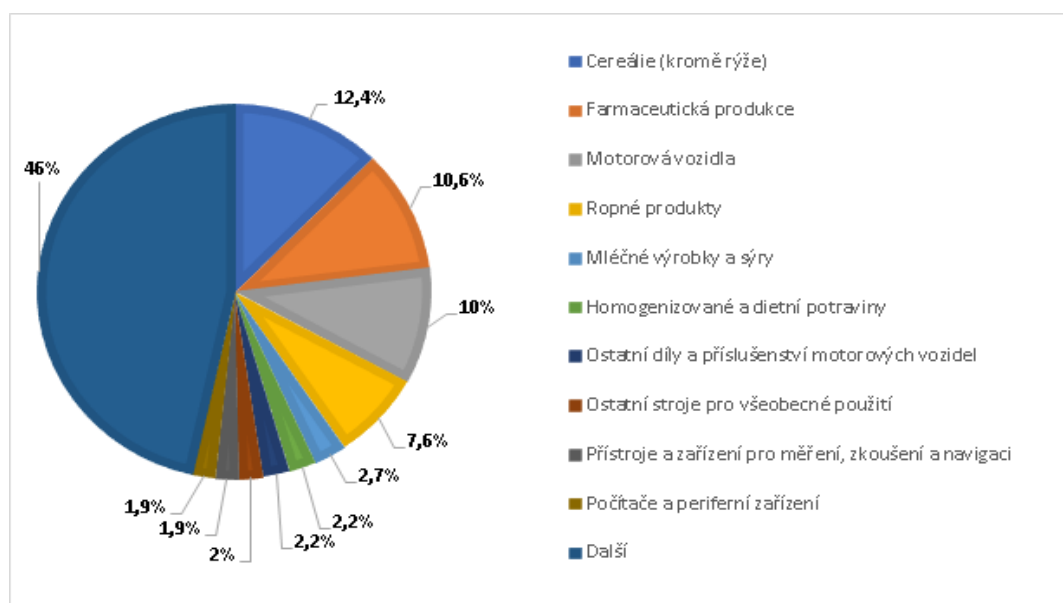
Od roku 1999 docházelo k rychlému rozvoji obchodních a hospodářských franko-alžírských vztahů, které jsou dnes velmi intenzivní. Co se týká konkrétní statistiky, v období od roku 1999 do roku 2013, se obchod mezi státy se zvýšil trojnásobně, díky čemuž se Alžírsko stalo největším obchodním partnerem Francie v Africe a třetím nejvýznamnějším trhem pro francouzský vývoz mimo země Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) (na prvním místě ve stejném roce byla Čína, na druhém – Rusko). (France diplomatie, 2017)

Kromě toho další důležitý krok k oživení bilaterálních vztahů mezi těmito státy byl přijat v roce 2012. Padesát let po vyhlášení nezávislosti Alžírsko byla podepsána oběma prezidenty Alžírská deklarace o přátelství a spolupráce mezi Francií a Alžírskem (19. prosince 2012}. V současné době v rámci francouzsko-alžírského hospodářského výboru (COMEFA), jehož cílem je vytvořit plodné partnerství, jsou každoroční setkání ministrů zahraničí a hospodářství obou zemí, což umožní udržet si pozitivní dynamiku bilaterálních ekonomických vztahů. (France diplomatie, 2017)

Graf 30: Vývoj obchodu mezi Francií a Alžírskem v letech 2015-2017 (v mil. eur) (Graf je vyroben na základě zdrojů: Trésor, 2017a, Trésor, 2018)

Graf 12 zobrazuje vývoj obchodu mezi Francií a Alžírskem v letech 2015-2017. Za prvé z něj je evidentní, že francouzský export do Alžírska je v průměru 1,5krát větší než import. Mimo jiné byl v těchto letech sledován klesající trend francouzského exportu a salda obchodní bilance. V roce 2017 francouzský export do tohoto afrického státu se zmenšil o 2 % vůči roku 2016 a kolem o 20 % vůči roku 2015 a se rovnal 4,986 miliardy eur. Francouzský import v roce 2017 také klesl vůči roku 2015 téměř o 13 % a činil 3,394 mld. eur (avšak v roce 2016 je vidět ještě větší propad – o více než 23 %).

Graf 31: 10 prvních položek francouzského exportu do Alžírska v roce 2017 (Graf je vyroben na základě zdroje: Trésor, 2018)

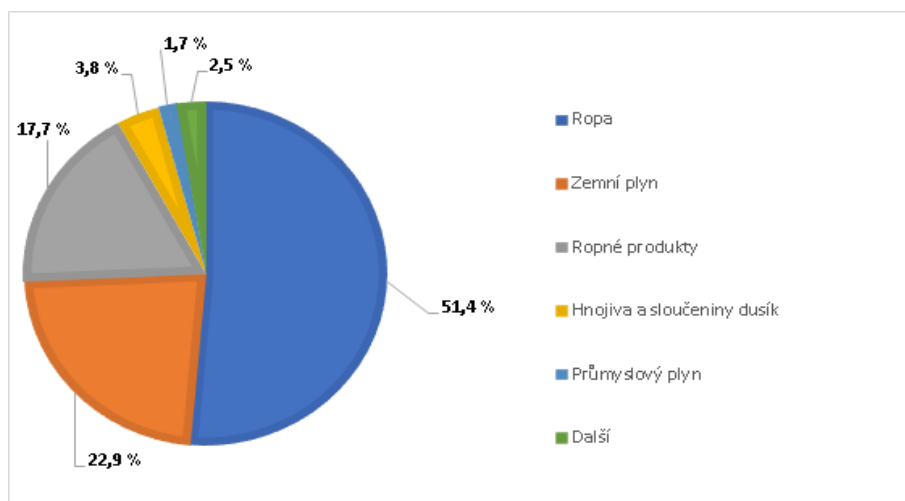
	Částka (mil. eur) v roce 2017	Vývoj 2017/2016	Podíl na francouzském vývozu do Alžírsko
Cereálie	616,2	-1,4 %	12,4 %
Farmaceutická produkce	528,6	-9,5 %	10,6 %
Motorová vozidla	497,0	+26,7 %	10,0 %
Ropné produkty	378,0	+199,9 %	7,6 %
Mléčné výrobky a sýry	135,9	+12,1 %	2,7 %
Homogenizované a dietní potraviny	110,9	+9,9 %	2,2 %

Tab. 11: Hlavní francouzské položky exportu do Alžírsko v roce 2017 (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2018)

Z grafu 13 vyplývá, že hlavními exportními komoditami, které dováží Francie do Alžírsko, jsou cereálie. V roce 2017 tato položka tvořila 12,4 % celého francouzského vývozu do Alžírsko. Avšak ve stejném roce jejich celková vyvezená částka poklesla o 1,4 % ve srovnání s předchozím rokem, což je očividné z tabulky 11. Bylo to způsobeno rostoucí konkurencí na alžírském trhu. V současné době mezi největší konkurenty na tomto trhu patří Argentina (z 0 v roce 2016 na 280 mil. eur v roce 2017), Kanada (340 mil. eur; +9,4 % v roce 2017) a Spojené státy (166 mil. eur; +218 % ve stejném roce). Francouzský vývoz léků do Alžírsko se také snížil v roce 2017 (o 9,5 %). Je to kvůli tomu, že se místní produkce již několik let zvyšuje. Francouzské laboratoře zdůrazňují svou přítomnost na místě a přispívají také k poklesu vývozu. (Trésor, 2018).

K položkám, které přispívají k růstu francouzského exportu do Alžírsko, patří motorová vozidla, ropné produkty, mléčné výrobky a sýry a homogenizované a dietní potraviny. Jak je vidět z výše uvedené tabulky, vývoz hlavně ropných produktů náhle vzrostl. V roce 2016 jejich export činil 126 mil. eur, zatímco se v roce 2017 rovnal už 378 mil. eur kvůli růstu cen ropy stejně jako růstu objemu.

Alžírsko je 18. největší zemí z hlediska počtu francouzského vývozu v peněžním vyjádření s 4,986 mld. eur. V Africe na prvním místě podle tohoto kritéria, předhání Maroko, které je na 23. místě (4,2 mld. eur), a Tunisko (30. místo s 3,3 mld. eur). Tím pádem je Francie druhým největším dodavatelem do Alžírsko. V roce 2017 tvořila 9,4 % celého dovozu do Alžírsko. Na prvním místě podle exportu do tohoto afrického státu je Čína (18,2 % celého dovozu do země). Mezi tři nejvýznamnější dovozce také patří Itálie (8,1 %).

Graf 32: 5 prvních položek francouzského importu z Alžírsko v roce 2017 (Graf je vyroben na základě zdroje: Trésor, 2018)

	Částka (mil. eur) v roce 2017	Vývoj 2017/2016	Podíl na francouzském importu z Alžírsko
Ropa	1700	+40 %	51,4 %
Zemní plyn	778	-26,4 %	22,9 %
Ropné produkty	600	+50,2 %	17,1 %
Hnojiva a sloučeniny dusík	126	-21,8 %	3,8 %

Tab. 12: Hlavní francouzské položky importu z Alžírsko v roce 2017 (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2018)

Situace s francouzským dovozem z Alžírsko popisují graf 14 a tabulka 11. Jak již bylo výše uvedeno, ve srovnání s rokem 2016 se import zvětšil o více než 13 % v roce 2017. Alžírsko má rozvinutý těžební průmysl, proto je viditelné, že vyváží do Francie především suroviny. 93,8 % dovážených položek patří k uhlovodíkům a odvozeným produktům. Z grafu je zřejmé, že největší podíl z těchto produktů tvoří ropa (více než polovina celého francouzského dovozu z Alžírsko). Mimo jiné v roce 2017 byl pozorován prudký nárůst jejího importu v peněžním vyjádření. Důsledkem toho je především růst cen ropy. V roce 2016 se cena jednoho barelu rovnala 43,4 dolarů, když v roce 2017 jeden barel byl oceněn už na 54,8 dolarů (zdražení o 21 %). Kromě toho objem vyvážené ropy z Alžírsko do Francie také vzrostl a na konci francouzský import této komodity vzrostl o 40 % na 1,7 mld. eur. Mezi další nejvíce dovážené

alžírské produkty do Francie patří zemní plyn (snížení hodnoty o 26,4 % na 778 mil. eur v roce 2017), ropné produkty (600 mil. eur; růst o více než 50 % ve srovnání s rokem 2016) a hnojiva a sloučeniny dusík (pokles o 21,8 % na 126 mil. eur).

V současné době je Francie státem číslo dvě určeným pro alžírský vývoz. Podílí na celkovém alžírském exportu ve výši 12,9 % (3,394 mld. eur). Alžírským zákazníkem číslo jedna je Itálie, která představuje více než 16 % exportu země. Na třetím místě je Španělsko s 11,9 % vývozu.

Můžu tedy dospět k závěru, že Francie hraje dostatečně velkou roli v ekonomice Alžírska. Je její druhý největší dovozce a vývozce. Navzdory skutečnosti, že se komoditní struktura často mění jak ve francouzském exportu do Alžírska, tak ve francouzském dovozu z této země (mění se především jejich podíl), tyto země neustále nacházejí další oblasti pro ještě větší vzájemnou spolupráci.

3.2 Perspektiva vztahů Francie a Alžírska

Francouzsko-alžírské vztahy od doby nezávislosti Alžírska lze charakterizovat dostatečným počtem různých obtíží, nedorozumění a nedůvěrou. Mezi taková obtížná období patří například krize vína v letech 1967–1968, krize ropy v letech 1970–1971 a následná emigrace. Avšak Francii a Alžírsku se v průběhu času podařilo upravit vztahy a zahájit spolupráci v mnoha oblastech. Toho bylo dosaženo především díky vzájemným koncesím. (Janqua, 1995)

V této poslední podkapitole je cílem prostudovat budoucí vyhlídky vztahů Francie a Alžírska do budoucna. Vzhledem k tomu, že práce je založena na analýze ekonomiky a v první řadě zahraničního obchodu, budu vycházet z makroekonomických dat (hlavně ohledně PZI) i když je známo, že různé faktory, jako jsou například politické faktory, mohou také ovlivnit vztahy mezi oběma zeměmi. Jak již bylo prokázáno výše v této práci, Francie a Alžírsko mají během několika let úzké vztahy v oblasti zahraničního obchodu. O přímých zahraničních investicích bylo také zmíněno v druhé kapitole, avšak v této části bude k tomuto tématu poskytnuto více informací.

Francie je největším zahraničním investorem a největším zahraničním zaměstnavatelem v Alžírsku. Existuje kolem pěti set francouzských společností v Alžírsku, které zaměstnávají téměř 40 tisíc zaměstnanců (nebo 100 tisíc, pokud zahrneme i nelegálních zaměstnance).

Hlavním sektorem zaměstnanosti a činnosti jsou služby. Jsou to hlavně finanční služby (díky přítomnosti společností Societe Generale a BNP Paribas) a doprava (přítomnost společnosti Air France například). V námořním odvětví společnost CMA-CGM, která zaměstnává 400 lidí, má vedoucí postavení na alžírském trhu. Mimo jiné se francouzské společnosti dobře zpracovaly v odvětví cestovního ruchu: na alžírském trhu je otevřeno relativně hodně francouzských hotelů a restaurací (například společnosti Accor, Sodexo, Newrest). V automobilovém odvětví působí Francie prostřednictvím poboček svých známých automobilových výrobců Renault a Renault Trucks, v sektoru udržitelného rozvoje na alžírském trhu působí společnost Suez Environnement. (France diplomatie, 2017)

Kromě toho obě země mají společné důležité zájmy. Cílem je podporovat partnerství s Afrikou v prosperující oblasti západního Středomoří, které je důležitým místem pro budoucnost obou zemí. To je například potvrzeno podepsáním nejméně čtrnácti partnerských smluv mezi oběma zeměmi v roce 2017, k čemuž došlo hned v několika oblastech, veřejném i soukromém, (v automobilovém, zemědělském, spotřebitelském sektoru a v jiných), včetně symbolického projektu instalace továrny Peugeot v Alžírsku, poté Renault. (APS, 2017a), (APS, 2017b). Navíc je evidentní, že obě země mají důležité silné stránky. Francie investuje do Alžírska v různé odvětví ekonomiky, tím tvoří nové pracovní místa a zvyšuje alžírskou ekonomiku. Co se týče Alžírska, jedná se o významný a rychle se rozvíjející trh, blízký francouzským společnostem a jeho populace získává velmi pozitivní obraz francouzských produktů (například francouzských aut). Navíc alžírské přírodní zdroje mají dobré vyhlídky na rozvoj různých dalších oblastí (například energetické). Další příčinou těsné spolupráce mezi Francií a Alžírskem je určitě i základní faktor v lidských vztazích (například jazyk), který se vytvořil během kolonizace. Proto je možné říct, že Francie a Alžírsko mají dobrou perspektivu vztahů do budoucna v různých oblastech. Jejich spolupráce pozitivně ovlivňuje ekonomiku obou států a jejich zájmy jsou vzájemně provázané, z toho důvodu je možné předpokládat další úzkou spolupráci mezi Francií a Alžírskem. (Levet, 2014)

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo provést detailní rozbor obchodu Francie s bývalými koloniemi z hlediska komoditní struktury. Při analyzování zahraničního obchodu mezi Francií a jejími bývalými koloniemi byly zvolené nezbytné makroekonomické ukazatele, které umožnily provedení podrobné analýzy francouzského obchodu s vybranými bývalými africkými a asijskými koloniemi.

V rámci této práce jsem zkoumala historický vývoj francouzské koloniální říše a následné dekolonizace, ekonomický přehled bývalých afrických kolonií (Alžírsko, Tunisko, Maroko a Čad) a bývalých asijských kolonií na poloostrově Indočíny (Vietnam, Laos a Kambodža). Dále jsem detailně rozebrala zahraniční obchod Francie obecně a francouzský obchod s jejími bývalými africkými státy konkrétně. V závěru jsem provedla podrobnou analýzu obchodních vztahů Francie a Alžírsko a pokusila jsem o vytvoření prognózy dalšího rozvoje spolupráce mezi oběma zeměmi.

Co se týče dějin francouzské koloniální říše, přistoupili jsme k tomu z hlediska jejich rozdělení na první koloniální říši trvající do roku 1809, na druhou francouzskou koloniální říši od roku 1830 a na období dekolonizace, které skončilo v roce 1961. Tato část práce byla důležitá pro pochopení historického vlivu Francie na své bývalé kolonie: především na jejich kulturu. Navíc tento materiál nám pomohl vysvětlit možný vliv Francie na již nezávislé státy v moderním světě.

Pro zkoumání ekonomik sedmi bývalých francouzských kolonií jsem vymezila celou relativně velkou podkapitolu. U každého ze států jsem provedla analýzu ekonomiky na základě nejaktuálnějších dat vývoje hrubého domácího produktu v letech 2000–2016, zahraničního obchodu (vývoz, dovoz a obchodní bilance) a přímých zahraničních investic. Hlavním bodem této části práce bylo srovnání dvou absolutně různých regionů. V důsledku toho jsem dospěla k závěru, že je těžké říct, který z těchto velmi odlišných regionů je ekonomicky úspěšnější a který má lepší výhledy do budoucnosti. Avšak konstatovala jsem, že z těchto sedmi zemí nejlepší perspektivu rozvoje v současné době má Vietnam.

V rámci druhé kapitoly jsme podívali na zahraniční obchod Francie. Je evidentní, že tento evropský stát má pevné postavení ve světové ekonomice. V roce 2016 podle světové banky Francie byla uznána jako 6. nejvíce ekonomicky rozvinutá země na světě. Podle úrovně zemědělské produkce francouzské hospodářství je na prvním místě mezi zeměmi Evropské Unie a je druhým největším na světě. Mimo jiné mezi hlavní odvětví ekonomiky patří cestovní

ruch, telekomunikace, průmysl, doprava a energetika. Druhá část této kapitoly byla věnována obchodu mezi Francií a jejími bývalými africkými koloniemi. Byl analyzován obchod s deseti nejvýznamnějšími partnery Francie mezi bývalými koloniemi této země. Podařilo se nám zjistit, že Francie nejvíce spolupracuje se zeměmi severní Afriky, mezi něž patří Alžírsko, Maroko a Tunisko. Mezi hlavní odvětví obchodu Francie a afrických států (které jsem vybrala pro analýzu) patří průmyslové výrobky, mechanické, elektrické, elektronické a počítačové vybavení, suroviny, dopravní zařízení, potraviny, produkty lesnictví a rybolovu. Co se týče přímých zahraničních investic, bylo zjištěno, že Francie je jedním z největších investorů na africkém kontinentě a největší část jejich investic přichází do frankofonních zemí. Mimo jiné na tomto kontinentu působí velké množství francouzských podniků, které určitě mají pozitivní vliv na ekonomiku afrických států.

V rámci třetí kapitoly jsem prostudovala konkrétní případ zahraničního obchodu mezi Francií a jednou z jejích bývalých kolonií - Alžírskem. Navzdory obtížné společné historii těchto dvou států (Alžírské válce v letech 1954–1960), období nedorozumění a nedůvěry během různých krizí ve druhé polovině 20. století, se Francii a Alžírsku podařilo učinit ústupky a vybudovat příznivé vztahy a zahájit spolupráci v mnoha oblastech. V současné době Francie hraje velkou roli v ekonomice Alžírska. Je její druhý největší partner na světě (druhý největší zákazník a druhý největší distributor). Na konci práce jsem dospěla k závěru, že je možné vysledovat ještě hlubší kooperaci a spolupráci mezi evropským a africkým světadílem v budoucnosti.

Použitá literatura

Knižní zdroje

1. BULATOV, A.S., LIVENCEVA N.N. Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnye ekonomicheskie otnosheniya. 1. vyd. Moskva : Nakladatelství "KnoRus", 2017. 916 s. ISBN 978-5-406-04921-1.
2. CHERKASOV, P.P.: Sud'ba imperii. 1. vyd. Moskva: Nakladatelství "Nauka", 1983. 183 s. ISBN 978-5-458-39613-4.
3. GONCHAROV, A.P. a kolektiv: Strany mira. Moskva: ZAO "ROSMEN-PRESS", 2012. ISBN 978-5-353-02408.
4. GONCHAROV, T.N.: Istoriya frantsuzskogo kolonializma: aktual'nye problemy izucheniya. Chast' 1: Istoriya kolonial'nykh imperiy Frantsii. 1. vyd. Moskva: Polygrafická základna historické fakulty St. Petersburgské státní univerzity, 2013. 92 s. ISBN 978-5-88812-829-9.
5. HIRSCH, P.: Routledge Handbook of the Environment in Southeast Asia. New York, NY: "Routledge", 2016. ISBN: 978-0-415-62521-0.
6. MEYER, J. a kol.: Histoire de la France coloniale. Paris: Armand Colin, 1991. Histoires (Armand Colin (Firm)). ISBN 22-003-7217-5.
7. PLUCHON, P.: Histoire de la colonisation française. Paris: Fayard, 1991. ISBN 978-221-3025-308.
8. SINGER, B.: Cultured force: Makers and defenders of the French colonial empire. 2. vyd. London: Copyright, 2004. 486 s. ISBN 0-299-19900-2.
9. ŠKOLNÍ ATLAS SVĚTA. 4. vydání. Praha: Kartografie Praha, 2017. ISBN 978-80-7393-399-9.
10. TIMOSHINA, T.M. Ekonomicheskaja istorija zarubezhnyh stran. Uchebnoe posobie. Usticinform, 2016, 740 s. ISBN 978-5-7205-1309-2.

Elektronické zdroje

1. ADB (2017) (a): Poverty in Cambodia [online]. [cit. 2018-2-24]. Dostupné z <https://www.adb.org/countries/cambodia/poverty>
2. ADB (2017) (b): Poverty in Lao PDR [online]. [cit. 2018-2-23]. Dostupné z <https://www.adb.org/countries/lao-pdr/poverty>
3. ANDI (2017): Investment appraisal for the years 2002-2016 [online]. [cit. 2017-12-11]. Dostupné z <http://www.andi.dz/index.php/en/declaration-d-investissement?id=395>

4. APS (2017) (a): Algérie-France: signature de plusieurs accords de partenariat économique [online]. [cit. 2018-4-15]. Dostupné z <http://www.aps.dz/economie/65468-algerie-france-signature-de-plusieurs-accords-de-partenariat-economique>
5. APS (2017) (b): Malgré de faibles IDE, la coopération franco-algérienne avance d'un pas sûr [online]. [cit. 2018-4-15]. Dostupné z <http://www.aps.dz/economie/67714-malgre-de-faibles-ide-la-cooperation-franco-algerienne-avance-d-un-pas-sur>
6. ASSECAA (2011): Information économique sur l'Algérie [online]. [cit. 2017-12-11]. Dostupné z https://www.assecaa.org/French/F_Algeria.htm
7. BAFFES, J. A KOL. (2015): The Great Plunge in Oil Prices: Causes, Consequences, and Policy Responses [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z https://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/Research/PRN01_Mar2015_Oil_Prices.pdf
8. BARCLAY, F., CHOPIN, C. A. EVANS, M. (2017): Introduction: settler colonialism and French Algeria [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/2201473X.2016.1273862>
9. BMCE TRADE (2017): Tchad: Investir. Les IDE en chiffres [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z <http://www.bmcetrade.co.ma/fr/observer-les-pays/tchad/investir-3>
10. BNP PARIBAS (2017): Vietnam: les investissements [online]. [cit. 2018-2-22]. Dostupné z <https://www.tradesolutions.bnpparibas.com/fr/implanter/vietnam/investissement>
11. CIAN (2016): Rapport 2017. Les entreprises françaises&l'Afrique. L'industrialisation, clé du décollage de l'Afrique [online]. [cit. 2018-3-10]. Dostupné z https://www.cian-afrique.org/media/2017/04/RA2017_P1A12.pdf
12. FRANCE DIPLOMATIE (2017): Relations bilatérales [online]. [cit. 2018-29-3]. Dostupné z <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/algerie/la-france-et-l-algerie/>
13. FRANCE DIPLOMATIE (2018): Tunisie. Relations bilatérales [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/tunisie/rerelations-bilaterales/>
14. JUNQUA, D. (1995): Des rapports complexes avec la France [online]. [cit. 2018-4-15]. Dostupné z <https://www.monde-diplomatique.fr/1982/11/JUNQUA/37022>
15. KAUWENBERH, S. A KOL (2010): World Phosphate Rock Reserves and Resources [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/Pnadw835.PDF
16. KPMG (2016): Investing in Cambodia [online]. [cit. 2018-4-16]. Dostupné z <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/kh/pdf/publication/2016/kh-2016-june-investing-in-cambodia.pdf>
17. LA BANQUE MONDIALE (2017): Doing business. Classement des économies [online]. [cit. 2017-12-20]. Dostupné z <http://francais.doingbusiness.org/rankings>
18. LEKIOSQUE (2017): Aperçu du commerce extérieur de la France en 2017 données de référence : Décembre 2017 [online]. [cit. 2018-3-6]. Dostupné z <https://lekiosque.finances.gouv.fr/fichiers/Etudes/tableaux/apercu.pdf>

19. LE CAM, M. (2015): Les Français investissent de plus en plus en Afrique [online]. [cit. 2018-3-10]. Dostupné z http://www.lemonde.fr/afrique/article/2015/12/23/les-francais-investissent-de-plus-en-plus-en-afrique_4837088_3212.html
20. LEMOYNE, J-B. (2018): Commerce extérieur. Résultats 2017 [online]. [cit. 2018-3-6]. Dostupné z <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/diplomatie-economique-et-commerce-exterieur/actualites-liees-a-la-diplomatie-economique-et-au-commerce-exterieur/2018/article/commerce-exterieur-presentation-des-chiffres-pour-l-annee-2017-07-02-18>
21. LEVET, J-L. (2014): France-Algérie: un future common à construire [online]. [cit. 2018-4-15]. Dostupné z <https://www.cairn.info/revue-geoeconomie-2014-2-page-47.htm>
22. MORTIMER, R. (1970). The Algerian Revolution in Search of the African Revolution. The Journal of Modern African Studies [online]. [cit. 2017-10-12]; 8(3), 363-387. Dostupné z <http://www.jstor.org/stable/158849>
23. MOUISSI, M. (2016) (a): Combien d’emplois la France a-t-elle créé dans les pays d’Afrique ? [online]. [cit. 2018-3-9]. Dostupné z <https://www.mays-mouissi.com/2016/01/05/combien-demplois-la-france-a-t-elle-cree-dans-les-pays-dafrique/>
24. MOUISSI, M. (2016) (b): Les principaux partenaires commerciaux de la France en Afrique [online]. [cit. 2018-3-10]. Dotupné z <https://www.mays-mouissi.com/2016/01/03/les-principaux-partenaires-commerciaux-de-la-france-en-afrique/>
25. NEW WORLD ENCYCLOPEDIA (2015): Tunisia [online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z <http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Tunisia>
26. OEC (2018) (a): Algeria [online]. [cit. 2018-4-9]. Dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/dza/>
27. OEC (2018) (b): Cambodia [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/khm/>
28. OEC (2018) (c): Chad [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/tcd/>
29. OEC (2018) (d): Laos [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/lao/>
30. OEC (2018) (e): Morocco [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/mar/>
31. OEC (2018) (f): Tunisie [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/fr/profile/country/tun/>
32. OEC (2018) (g): Vietnam [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/vnm/>
33. <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/vnm/>
34. OECD (2005): Madagascar [online]. [cit. 2018-4-8]. Dostupné z <https://www.oecd.org/dev/34871921.pdf>

35. OUR AFRIKA (2017): Morocco. Economy&Industry [online]. [cit. 2017-12-13].
Dostupné z <http://www.our-africa.org/morocco/economy-industry>
36. PERSPECTIVE MONDE (2017): Investissements étrangers directs - entrées nettes (\$US courant), Tchad [online]. [cit. 2017-12-20]. Dostupné z
<http://perspective.usherbrooke.ca/bilan/tend/TCD/fr/BX.KLT.DINV.CD.WD.html>
37. PERSPECTIVE MONDE (2018) (a): Investissements étrangers directs - entrées nettes (\$US courant), Cambodia [online]. [cit. 2018-2-26]. Dostupné z
<http://perspective.usherbrooke.ca/bilan/servlet/BMTendanceStatPays?codeTheme=7&codeStat=BX.KLT.DINV.CD.WD&codePays=KHM&optionsPeriodes=Aucune&codeTheme2=7&codeStat2=x&codePays2=KHM&optionsDetPeriodes=avecNomP&langue=fr>
38. PERSPECTIVE MONDE (2018) (b): Investissements étrangers directs - entrées nettes (\$US courant), Laos [online]. [cit. 2018-2-23]. Dostupné z
<http://perspective.usherbrooke.ca/bilan/servlet/BMTendanceStatPays?codeTheme=7&codeStat=BX.KLT.DINV.CD.WD&codePays=LAO&optionsPeriodes=Aucune&codeTheme2=7&codeStat2=x&codePays2=LAO&optionsDetPeriodes=avecNomP&langue=fr>
39. PERSPECTIVE MONDE (2018) (c): Investissements étrangers directs - entrées nettes (\$US courant), Viêt Nam [online]. [cit. 2018-2-22]. Dostupné z
<http://perspective.usherbrooke.ca/bilan/servlet/BMTendanceStatPays?codeTheme=7&codeStat=BX.KLT.DINV.CD.WD&codePays=VNM&optionsPeriodes=Aucune&codeTheme2=7&codeStat2=x&codePays2=VNM&optionsDetPeriodes=avecNomP&langue=fr>
40. SCHOENWEGER, O. a ÜLLENBERG, A (2009): Foreign Direct Investment (FDI) in Land in the Lao PDR [online]. Dostupné z
<https://data.opendevelopmentmekong.net/dataset/c067e77d-83c2-4525-b408-8e6f76a66d7c/resource/7940c57a-c538-42c7-8b8e-db73dedb99cc/download/rpaf0019foreign-direct-investment-fdi-in-land-in-the-lao-pdr.pdf>
41. SHIRA, D. A KOL. (2017): Cambodia's FDI Outlook for 2017: Understanding the Challenges and Opportunities Ahead [online]. [cit. 2018-4-16]. Dostupné z
<https://www.aseanbriefing.com/news/2017/03/07/cambodia-fdi-2017.html>
42. SMITH, T. (1975). The French Economic Stake in Colonial Algeria. French Historical Studies [online]. [cit. 2017-10-12]; 9(1), 184-189. Dostupné z
<http://www.jstor.org/stable/pdf/286012.pdf>
43. THE ASIA FOUNDATION (2014): Laos [online]. [cit. 2017-2-23]. Dostupné z
<https://asiafoundation.org/resources/pdfs/laos.pdf>
44. THE WORLD BANK (2016) (a): Morocco's Economic Outlook- Spring 2016 [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z
<http://pubdocs.worldbank.org/en/900821460138330283/MEM-Morocco.pdf>
45. THE WORLD BANK (2016) (b): Tunisia's Economic Outlook – Spring 2016 [online]. [cit. 2017-12-17]. Dostupné z
<http://www.worldbank.org/en/country/tunisia/publication/economic-outlook-spring-2016>
46. THE WORLD BANK (2016) (a): Morocco's Economic Outlook- Spring 2016 [online]. [cit. 2018-4-10]. Dostupné z
<http://pubdocs.worldbank.org/en/900821460138330283/MEM-Morocco.pdf>

47. THE WORLD BANK (2016) (b): Tunisia's Economic Outlook – Spring 2016 [online]. [cit. 2017-12-17]. Dostupné z <http://www.worldbank.org/en/country/tunisia/publication/economic-outlook-spring-2016>
48. THE WORLD BANK (2017) (a): Chad. Overview [cit. 2018-4-10]. Dostupné z <http://www.worldbank.org/en/country/chad/overview>
49. THE WORLD BANK (2017) (b): Data. Chad [online]. [cit. 2017-12-17]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/chad>
50. THE WORLD BANK (2017) (c): Data. Morocco [online]. [cit 2017-12-13]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/morocco>
51. THE WORLD BANK (2017) (d): Data. Tunisia [online]. [cit. 2017-12-11]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/tunisia>
52. THE WORLD BANK (2017) (e): World Bank: Growth in Cambodia Remains Strong [online]. [cit. 2018-2-26]. Dostupné z <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2017/05/17/growth-in-cambodia-remains-strong-while-productivity-improvements-needed-going-forward>
53. THE WORLD BANK (2018) (a): Data. Algeria [online]. [cit. 2018-4-8]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/algeria>
54. THE WORLD BANK (2018) (b): Data. Canada [online]. [cit. 2018-4-8]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/Canada>
55. THE WORLD BANK (2018) (c): Data. Cambodia [online]. [cit. 2018-2-19]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/cambodia>
56. THE WORLD BANK (2018) (d): Data. France [online]. [cit. 2018-2-28]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/France>
57. THE WORLD BANK (2018) (e): Data. Lao PDR [online]. [cit. 2018-2-19]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/lao-pdr>
58. THE WORLD BANK (2018) (f): Data. Vietnam [online]. [cit. 2018-2-19]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/country/vietnam>
59. THE WORLD BANK (2018) (g): Doing business in Cambodia [online]. [cit. 2018-4-16]. Dostupné z <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/cambodia>
60. THE WORLD BANK (2018) (h): Doing business in Lao PDR: Constraints to Productivity [online]. [cit. 2018-4-16]. Dostupné z <http://www.worldbank.org/en/country/lao/publication/doing-business-in-lao-pdr-constraints-to-productivity>
61. THE WORLD BANK (2018) (i): How is Algeria reacting to Low Oil Prices? [online]. [cit. 2018-4-9]. Dostupné z <http://www.worldbank.org/en/country/algeria/publication/economic-brief-july-2016>
62. THE WORLD BANK (2018) (j): Surface area (sq. km) [online]. [cit. 2018-2-28]. Dostupné z <https://data.worldbank.org/indicator/AG.SRF.TOTL.K2>

63. TRÉSOR (2016) (a): Impact of the oil price decline on France and the global economy [online]. [cit. 2017-12-12]. Dostupné z <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/File/425364>
64. TRÉSOR (2016) (b): Le commerce extérieur agricole et agroalimentaire français - principaux résultats [online]. [cit. 2018-3-6]. Dostupné z <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/File/422039>
65. TRÉSOR (2016) (c): Les investissements directs étrangers en Tunisie [online]. [cit. 2017-12-12]. Dostupné z <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/File/430324>
66. TRÉSOR (2017) (a): Le commerce bilatéral France-Gabon en 2016 [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/16741_le-commerce-bilateral-france-gabon-en-2016
67. TRÉSOR (2017) (b): Le commerce bilatéral France-Ghana en 2016 [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/15922_le-commerce-bilateral-france-ghana-en-2016
68. TRÉSOR (2017) (c): Le Commerce Extérieur France-Maurice en 2016 [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/16302_le-commerce-exterieur-france-maurice-en-2016
69. TRÉSOR (2017) (d): Le commerce bilatéral France-Nigéria en 2016 [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/15766_le-commerce-bilateral-france-nigeria-en-2016
70. TRÉSOR (2017) (e): Les échanges commerciaux bilatéraux entre la France et le Maroc [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/15863_les-echanges-commerciaux-bilateraux-entre-la-france-et-le-maroc
71. TRÉSOR (2017) (f): Les échanges commerciaux France - Côte d'Ivoire en 2016 [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/16628_les-echanges-commerciaux-france-cote-divoire-en-2016
72. TRÉSOR (2017) (g): Les flux commerciaux entre la France et le Congo [online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/16525_les-flux-commerciaux-entre-la-france-et-le-congo
73. TRÉSOR (2017) (h): Les investissements directs étrangers en Algérie en 2016 [online]. [cit. 2017-11-23]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/17810_les-investissements-directs-etranagers-en-algerie-en-2016
74. TRÉSOR (2017) (i): Les investissements directs étrangers au Maroc [online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/File/433671>
75. TRÉSOR (2017) (j): Note sur le commerce bilatéral France-Madagascar en 2016[online]. [cit. 2018-4-14]. Dostupné z https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/17135_note-sur-le-commerce-bilateral-france-madagascar-en-2016

76. TRÉSOR (2018): Commerce bilatéral franco-algérien en 2017 [online]. [cit. 2018-3-29]. Dostupné z <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/2018/03/20/commerce-bilateral-franco-algerien-en-2017>
77. UNDP (2015): Human Development Data (1990-2015) [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z <http://hdr.undp.org/en/data>
78. UNDP (2016): Human Development Index and its components [online]. [cit. 2018- 4- 11]. Dostupné z <http://hdr.undp.org/en/composite/HDI>
79. WIKIMEDIA (2010): First and Second French Colonial Empires [online]. [cit. 2017- 12- 25]. Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/09/131Etendue_de_l%27Empire_Français.png
80. WIKIMEDIA (2012): Outre-mer en sans Terre Adélie [online]. [cit. 2018-4-8]. Dostupné z https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Outre-mer_en_sans_Terre_Adelie.png
81. WITS (2017) (a): Chad Trade Statistics [online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/TCD>
82. WITS (2017) (b): Morocco Trade Statistics [online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/MAR>
83. WITS (2017) (c): Tunisia Trade Statistics [online]. [cit. 2017-12-12]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/TUN>
84. WITS (2018) (a): Algeria Trade Statistics [online]. [cit. 2018-4-7]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/DZA>
85. WITS (2018) (b): Cambodia trade statistics: Exports, Imports, Products, Tariffs, GDP and related Development Indicator [online]. [cit. 2018-2-26]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/KHM>
86. WITS (2018) (c): France Trade Statistics [online]. [cit. 2018-4-11]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/FRA>
87. WITS (2018) (d): Lao PDR Trade Summary 2016 Data [online]. [cit. 2018-2-23]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/LAO/Year/2016/Summary>
88. WITS (2018) (e): Trade summary for Vietnam 2015 [online]. [cit. 2018-2-20]. Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountrySnapshot/en/VNM>
89. WORLD ECONOMIC FORUM (2017): The world's biggest economies in 2017 [online]. [cit. 2017-11-1]. Dostupné z <https://www.weforum.org/agenda/2017/03/worlds-biggest-economies-in-2017/>

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Seznam obrázků

Obr. 1: První a druhá francouzská koloniální říše (Zdroj: Wikimedia, 2010).....	8
Obr. 2: Dnešní francouzské kolonie (Zdroj: Wikimedia, 2012)	8

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj HDP Alžírsko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018a).....	10
Graf 2: Export Alžírsko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018a).....	10
Graf 3: Import Alžírsko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018a).....	11
Graf 4: Vývoj HDP Tunisko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2017d)	13
Graf 5: Export Tunisko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017c).....	14
Graf 6: Import Tunisko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017c).....	15
Graf 7: Vývoj HDP Maroko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2017c).....	17
Graf 8: Export Maroko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017b)	18
Graf 9: Import Maroko v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2017b)	18
Graf 10: Vývoj HDP Čadu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018c).....	20
Graf 11: Export Čadu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2017b)	21
Graf 12: Import Čadu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2017b)	21

Graf 13: Vývoj HDP Vietnamu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018f)	24
Graf 14: Export Vietnamu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018e).....	25
Graf 15: Import Vietnamu v letech 2000–2015 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: WITS, 2018e).....	26
Graf 16: Vývoj HDP Laosu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018d)	28
Graf 17: Export Laosu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018d)	28
Graf 18: Import Laosu v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018d)	29
Graf 19: Vývoj HDP Kambodže v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: World Bank, 2018c).....	31
Graf 20: Export Kambodže v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018b)	32
Graf 21: Import Kambodže v letech 2000–2016 (v mld. dolarů) (Graf je vyroben na základě zdroje: OEC, 2018b)	33
Graf 22: Vývoj zahraničního obchodu Francie (2008-2017) (v mil. eur) (Graf je vyroben na základě zdroje: Lekiosque, 2017)	36
Graf 23: Vývoj exportu Francie se světem (2008-2017) (Graf je vyroben na základě zdroje: Lemoyne, 2018)	38
Graf 24: Hlavní vývozci ze Francie (v %) (Zdroj: Lemoyne, 2018)	38
Graf 25: Hlavní dovozci do Francie (v %) (Zdroj: Lemoyne, 2018).....	39
Graf 26: Vývoj důležitých smluv uzavřených pro vývoz (vyjádřeny v peněžním ekvivalentu) (2007-2017) (Zdroj: Lemoyne, 2018).....	39
Graf 27: Počet francouzských firem v Africe v roce 2014 (Top 20) (Graf je vyroben na základě zdroje: Mouissi, 2016a)	46
Graf 28: Počet pracovních míst vytvořených francouzskými společnostmi v Africe v roce 2014 (Top 20) (Graf je vyroben na základě zdrojů: Mouissi, 2016a).....	47
Graf 29: Obrat francouzských firem v Africe (mld. eur) v roce 2014 (Top 10) (Graf je vyroben na základě zdroje: Mouissi, 2016a)	47
Graf 30: Vývoj obchodu mezi Francií a Alžírskem v letech 2015-2017 (v mil. eur) (Graf je vyroben na základě zdrojů: Trésor, 2017a, Trésor, 2018)	50

Graf 31: 10 prvních položek francouzského exportu do Alžírsko v roce 2017 (Graf je vyroben na základě zdroje: Trésor, 2018).....	50
Graf 32: 5 prvních položek francouzského importu z Alžírsko v roce 2017 (Graf je vyroben na základě zdroje: Trésor, 2018).....	52

Seznam tabulek

Tab. 1: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Alžírsko (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2017h).....	12
Tab. 2: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Tuniska (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2017h).....	16
Tab. 3: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Maroka (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2017i).....	19
Tab. 4: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Čadu (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: BMCE Trade, 2017, Perspective Monde, 2017)	22
Tab. 5: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Vietnamu (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: BNP PARIBAS, 2017, Perspective Monde, 2018c).....	26
Tab. 6: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Laosu (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: Perspective Monde, 2018b, CEIC, 2017)	30
Tab. 7: Vývoj toků a stavu přímých zahraničních investic do Kambodži (Tabulka je vyrobena na základě zdrojů: Perspective Monde, 2018a, KPMG, 2016).....	33
Tab. 8: Místo Francie ve světovém obchodě (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Lekiosque, 2017).....	35
Tab. 9: Vývoj zahraničního obchodu Francie (2008-2017) (v mil. eur) (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Lekiosque, 2017)	36
Tab. 10: Obchod Francie s jejími 10 bývalými africkými koloniemi v roce 2016 (v eurech) (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: WITS, 2018c)	41
Tab. 11: Hlavní francouzské položky exportu do Alžírsko v roce 2017 (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2018).....	51
Tab. 12: Hlavní francouzské položky importu z Alžírsko v roce 2017 (Tabulka je vyrobena na základě zdroje: Trésor, 2018).....	52